

Lagrådsremiss

Renodling av Polismyndighetens arbetsuppgifter när länsstyrelserna tar över uppgifter på djurområdet

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Harpsund den 1 juni 2017

Anders Ygeman

Karin Erlingsson
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I syfte att renodla Polismyndighetens arbetsuppgifter föreslår regeringen att vissa arbetsuppgifter som rör djur flyttas från Polismyndigheten till länsstyrelserna. Genom förslagen får Polismyndigheten bättre förutsättningar att arbeta effektivt och med hög kvalitet i kärnverksamheten, dvs. att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Förslagen innebär att Polismyndigheten endast ska utföra arbetsuppgifter som rör djur om de kräver de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten eller om de av andra skäl bör handläggas av myndigheten. Polismyndigheten ska inte längre ha det huvudsakliga ansvaret enligt djurskyddslagen för att transportera, förvara, sälja, skänka bort och låta avliva djur för att därefter administrera kostnader som detta har medfört. Regeringen föreslår också att länsstyrelserna ska ta emot underrättelser om att någon har avlivat ett svårt sjukt eller skadat djur enligt djurskyddslagen samt att de flesta av arbetsuppgifterna enligt lagen om tillsyn över hundar och katter flyttas till länsstyrelserna.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2018.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter	8
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Polismyndighetens kärnuppgifter och uppgifter på djurområdet	13
5	Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur behöver renodlas	15
6	Vilken huvudman bör ta över Polismyndighetens uppgifter på djurområdet?	20
7	Djurskyddslagen	22
7.1	Verkställighet av länsstyrelsens beslut	22
7.2	Omedelbara omhändertaganden	25
7.3	Förutsättningarna för handräckning ska förtydligas	28
7.4	Anmälningar om avlivade djur	29
7.5	Kostnader för omhändertagna djur	30
8	Lagen om tillsyn över hundar och katter	31
8.1	Förelägganden och förbud vid bristande tillsyn eller skötsel av hundar	31
8.2	Förelägganden om märkning och registrering av hundar	33
8.3	Beslut om omhändertagande av hundar	34
8.4	Verkställighet av beslut om att omhänderta hundar	35
8.5	Beslut om att sälja, skänka bort eller avliva hundar som har omhändertagits	36
8.6	Beslut om hundförbud	37
8.7	Länsstyrelsen ges möjlighet att begära hjälp av Polismyndigheten	39
8.8	Kostnader för omhändertagna hundar	39
8.9	Underrättelser från jakträttshavare	40
8.10	Anmälningar om att någon har dödat en hund som anträffats lös i ett område där det finns lantbruksdjur och tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter	42
8.11	Överklagande av länsstyrelsens beslut	42
9	Polismyndighetens uppgifter på jaktområdet	43
10	Polismyndighetens övriga uppgifter med inriktning på djur	44
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	45
11.1	Ikraftträdande	45

11.2	Övergångsbestämmelser	45
12	Konsekvenser	46
13	Författningskommentar	48
13.1	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	48
13.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter	51
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning till Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3)	57
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag.....	61
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	69

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
2. lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Häri genom föreskrivs att 27 a, 30–32, 34 och 35 §§ djurskyddslagen (1988:534)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 a §²

Polismyndigheten *skall* lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de *EG-bestämmelser* som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av *EG-bestämmelserna*.

Polismyndigheten *ska* lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de *EU-bestämmelser* som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av *EU-bestämmelserna*.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

30 §³

Påträffas ett djur så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan genast avliva djuret.

Den som har avlivat djuret ska *underrätta* ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska *Polismyndigheten* underrättas.

Den som har avlivat djuret ska *informera* ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska *länsstyrelsen* underrättas.

¹ Lagen omtryckt 2003:1077.

² Senaste lydelse 2006:809.

³ Senaste lydelse 2014:699.

31 §⁴

Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska *tas om hand genom Polismyndighetens försorg* om Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska *omhändertas* om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,

2. ett beslut som meddelats enligt 26 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

3. ett beslut som meddelats enligt 29 § inte följs,

4. den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott enligt 36, 36 a eller 36 c § eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Länsstyrelsen ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.

32 §⁵

Trots det som föreskrivs i 31 § 1 om tillsägelse och rättelse ska länsstyrelsen eller Polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart ska omhändertas om

1. det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpt,

2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas, eller

3. det i övrigt bedöms absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av Polismyndigheten, ska *beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla.*

Omhändertagandet ska ske genom Polismyndighetens försorg.

Om beslutet har meddelats av Polismyndigheten, ska *myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.*

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

⁴ Senaste lydelse 2014:699.

⁵ Senaste lydelse 2014:699.

34 §⁶

När länsstyrelsen beslutar om omhändertagande av djur, ska länsstyrelsen snarast fastställa om djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas.

Om länsstyrelsen har beslutat att djuret ska säljas eller överlåtas på annat sätt och om det visar sig att beslutet inte kan verkställas, får länsstyrelsen i stället besluta att djuret ska avlivas.

Djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas genom Polismyndighetens försorg. Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första och andra styckena verkställs.

35 §⁷

Kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 31 eller 32 § får förskottas av allmänna medel. Länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 31 eller 32 §.

Om ett djur omhändertas enligt 31 eller 32 §, ska kostnaden slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl till annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts genom Polismyndighetens försorg, får kostnad som slutligt ska betalas av ägaren tas ut ur köpesumman. Om ett omhändertaget djur har sålts, får länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut den kostnad som slutligen ska betalas av ägaren ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut att omhänderta ett djur har meddelats före ikraftträdandet.

⁶ Senaste lydelse 2014:699.

⁷ Senaste lydelse 2014:699.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

dels att 8, 9, 11–13, 15, 17, 18, 20 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 11 a och 18 a §§, och närmast före 18 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får *Polismyndigheten* meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skada eller avsevärd olägenhet.

Såväl förelägganden som förbud får förenas med vite.

Om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får *länsstyrelsen* meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skada eller avsevärd olägenhet.

9 §

Polismyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund i denna lag *skall* följas.

Förelägganden enligt första stycket får förenas med vite.

Länsstyrelsen får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund i denna lag *ska* följas.

11 §²

För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får *Polismyndigheten*, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får *länsstyrelsen*, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för något av de syften som anges i första stycket, får Polismyndigheten besluta om detta.

11 a §

Om ett beslut om omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera

¹ Senaste lydelse 2014:707.

² Senaste lydelse 2014:707.

länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

12 §³

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av *Polismyndigheten*. *Polismyndigheten* får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av *den beslutande myndigheten*. *Länsstyrelsen* får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första stycket verkställs.

13 §⁴

Om det inte längre finns skäl för omhändertagandet, ska *Polismyndigheten* besluta att detta genast ska upphöra.

Om det inte längre finns skäl för omhändertagandet, ska *den beslutande myndigheten* besluta att detta genast ska upphöra.

15 §

Polismyndigheten får meddela förbud att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas *skall* särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt

Länsstyrelsen får meddela förbud att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas *ska det* särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt

³ Senaste lydelse 2014:707.

⁴ Senaste lydelse 2014:707.

hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud *skall* inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

Hundförbudet får avse viss tid eller gälla tills vidare.

Den som är under femton år får inte meddelas hundförbud.

en hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om *en* hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud *ska* inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

17 §⁵

Om en hund springer lös i ett område där det finns vilt, får jakt rättshavaren eller någon som företräder honom eller henne ta hand om hunden. När detta har skett ska hundens ägare eller innehavare snarast underrättas. Om han eller hon inte är känd ska i stället *Polismyndigheten* underrättas. Om jakt rättshavaren eller den som företräder honom eller henne inte vill ta hand om hunden, ska *Polismyndigheten* omhänderta hunden.

Kan inte hunden tas om hand, får *Polismyndigheten* avliva hunden, om detta är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till omständigheterna i övrigt.

Om en hund springer lös i ett område där det finns vilt, får jakt rättshavaren eller någon som företräder honom eller henne ta hand om hunden. När detta har skett ska hundens ägare eller innehavare snarast underrättas. Om han eller hon inte är känd ska i stället *länsstyrelsen* underrättas. Om jakt rättshavaren eller den som företräder honom eller henne inte vill ta hand om hunden, ska *länsstyrelsen ansvara för att* omhänderta hunden.

Kan inte hunden tas om hand, får *länsstyrelsen besluta att* avliva hunden, om detta är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till omständigheterna i övrigt.

18 §⁶

Har inte ägaren eller innehavaren, efter det att kostnader betalats enligt 20 §, återtagit hunden inom fem dagar efter det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren eller innehavaren inte är känd, inom tio dagar efter det att *Polismyndigheten* underrättades, får jakträtts-

Har inte ägaren eller innehavaren, efter det att kostnader betalats enligt 20 §, återtagit hunden inom fem dagar efter det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren eller innehavaren inte är känd, inom tio dagar efter det att *länsstyrelsen* underrättades, får jakträttshavaren

⁵ Senaste lydelse 2014:707.

⁶ Senaste lydelse 2014:707.

havaren behålla hunden eller *Polismyndigheten*, efter utredning, besluta att sälja, skänka bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avliva hunden.

behålla hunden eller *länsstyrelsen*, efter utredning, besluta att sälja, skänka bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avliva hunden.

Hjälp av Polismyndigheten

18 a §

Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa beslut enligt denna lag.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

20 §⁷

Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. *Kostnaderna får förskottas av allmänna medel.*

Om det finns särskilda skäl, får Polismyndigheten i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *Polismyndigheten*.

Om *Polismyndigheten* har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får

Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. *Länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnaderna.*

Om det finns särskilda skäl, får *länsstyrelsen och Polismyndigheten* i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *den myndighet som har gett förskott på kostnaden.*

Om *länsstyrelsen* har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får *länsstyrelsen och*

⁷ Senaste lydelse 2014:707.

Polismyndigheten ta ut ersättning ur köpeskillingen för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen. Om det efter det att Polismyndigheten har fått tackning för sina kostnader återstår pengar från köpeskillingen tillfaller dessa ägaren.

Polismyndigheten ta ut ersättning för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

26 §

Polismyndighetens beslut enligt denna lag och beslut om registrering av hund som meddelas av Jordbruksverket eller av den som ansvarar för driften av registret får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelserna i 22–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Jordbruksverket för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens och Polismyndighetens beslut enligt denna lag och beslut om registrering av hund som meddelas av Jordbruksverket eller av den som ansvarar för driften av registret får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelserna i 22–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) ska tillämpas, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Jordbruksverket för det allmännas talan i förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.
  2. Ärenden som inletts vid Polismyndigheten men ännu inte avgjorts före ikraftträdandet handläggs enligt äldre bestämmelser.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 24 april 2014 kommittédirektiven Renodling av polisens arbetsuppgifter (dir. 2014:59). Syftet med utredningen var att Polismyndigheten i ökad utsträckning skulle kunna koncentrera sig på huvuduppgifterna att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. Regeringen beslutade den 15 januari 2015 genom tilläggsdirektiv (dir. 2015:3) att begränsa utredningsuppdraget till att omfatta polisens arbetsuppgifter på djurområdet.

Betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3) överlämnades den 13 februari 2015. En sammanfattning av betänkandets huvudsakliga innehåll finns i *bilaga 1*. Kommitténs lagförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*.

Frågan om att renodla polisens arbetsuppgifter har behandlats i två tillkännagivanden från riksdagen. Riksdagen har 2015 tillkännagett att regeringen ska återkomma med ett förslag om hur man kan renodla polisens uppgifter (bet. 2014/15:JuU16, punkt 20, rskr. 2014/15:152). Vidare har riksdagen 2016 tillkännagett för regeringen att Utredningen om en renodling av polisens arbetsuppgifter (Ju 2014:07) ska återupptas (bet. 2015/16:JuU20, punkt 6, rskr. 2015/16:197). Se vidare avsnitt 5 där tillkännagivandena behandlas.

4 Polismyndighetens kärnuppgifter och uppgifter på djurområdet

Polisens grundläggande uppgifter

Polisens huvudsakliga uppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga och utreda brott. Dessa grundläggande uppgifter, kärnuppgifterna, anges uttryckligen i 2 § 1–3 polislagen (1984:387). Bestämmelserna kompletteras av förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten. Vid sidan av kärnuppgifterna ska polisen också utföra en mängd andra uppgifter av varierande slag som inte har preciserats i polislagen på motsvarande sätt (2 § 4–5 polislagen). Det är fråga om dels polisens hjälpande verksamhet, dvs. att ge enskilda personer hjälp och stöd på olika sätt, dels polisens olikartade och omfattande uppgifter inom området för allmän förvaltning, t.ex. uppgifter enligt djurskyddslagen (1988:534), uppgifter som passmyndighet och tillståndsgivning enligt olika författningar. En del av dessa uppgifter har ett ganska svagt samband med polisens kärnuppgifter.

Polismyndighetens uppgifter på djurområdet

Polismyndigheten har ett flertal uppgifter som avser hantering av djur, bland annat enligt djurskyddslagen, lagen (2007:1150) om tillsyn över

hundar och katter (tillsynslagen) och jaktlagen (1987:259) med tillhörande förordningar.

Enligt djurskyddslagen ska Polismyndigheten bl.a. verkställa länsstyrelsernas beslut om att omhänderta vanvårdade djur. Detta innebär i praktiken att Polismyndigheten måste transportera, veterinärundersöka, förvara, sälja, skänka bort och låta avliva djur. Myndigheten administrerar också kostnaderna för de omhändertagna djuren. Polismyndigheten lämnar vidare länsstyrelsen nödvändig hjälp vid utövande av offentlig kontroll och verkställighet av beslut enligt djurskyddslagen. Sådan hjälp lämnas t.ex. i de fall länsstyrelsens tjänstemän möts eller befaras kunna mötas av våld vid sin myndighetsutövning. Polismyndigheten har också till uppgift att besluta och verkställa omedelbara omhändertaganden av djur som är utsatta för lidande.

Polismyndigheten ansvarar även för en rad uppgifter som rör hundar och katter enligt tillsynslagen. Om tillsynen över en hund eftersätts får Polismyndigheten t.ex. meddela beslut om att hunden ska vara försedd med munkorg eller koppel. Polismyndigheten får också besluta att en hund som orsakar skada eller avsevärd olägenhet ska omhändertas samt om den ska säljas, skänkas bort eller avlivas. Om någon allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund, kan Polismyndigheten besluta om hundförbud. Polismyndigheten tar också emot underrättelser från jakträttshavare om att han eller hon har omhändertagit en hund som springer lös i ett område där det finns vilt. Om jakträttshavaren inte vill ta hand om hunden är det Polismyndighetens uppgift att omhänderta hunden och besluta om den ska säljas, skänkas bort eller avlivas samt att verkställa beslutet. Myndigheten beslutar också i frågor om tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter inom tätbebyggt område.

Även på jaktområdet har Polismyndigheten vissa uppgifter. Bestämmelserna om detta finns främst i jaktlagen och jaktförordningen (1987:905). Uppgifterna består bl.a. i att låta avliva vilt som orsakar skada eller är farligt för människor, låta avliva eller fånga moderslösa årsungar av vissa arter, ta emot underrättelser om viltolyckor med motorfordon och vidta åtgärder för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas. Myndigheten tar också emot underrättelser om jaktskadat eller dött vilt av vissa arter samt svarar för organisation och samordning av verksamheten för eftersök av trafikskadat vilt.

Tidigare utredning om Polismyndighetens uppgifter på djurområdet

Polismyndighetens uppgifter på djurområdet har varit föremål för utredning tidigare. År 2000 fick Polisverksamhetsutredningen i uppgift att göra en översyn av polisens arbetsuppgifter och lämna förslag till förändringar som innebar att polisens verksamhet kunde renodlas så att polisen i ökad utsträckning kunde koncentrera sig på de centrala uppgifterna, dvs. att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Polisverksamhetsutredningen presenterade sina förslag i delbetänkandena Mot ökad koncentration – förändring av polisens verksamhet (SOU 2001:87), Polisverksamhet i förändring (SOU 2002:70) och i slutbetänkandet Polisverksamhet i förändring – del 2 (SOU 2002:117).

Utredningen föreslog bl.a. att polisens uppgifter att verkställa beslut om omhändertagande av djur enligt djurskyddslagen skulle flyttas över till länsstyrelsen. Länsstyrelsen skulle dock ha möjlighet att i samråd med polisen överlåta ansvaret för verkställigheten av beslut om omhändertagande i vissa fall. Polisen föreslogs även ha kvar bl.a. uppgiften att bistå med handräckning. Polisens uppgifter enligt den nuvarande tillsynslagen föreslogs dock ligga kvar. Flera av remissinstanserna tillstyrkte utredningens förslag eller hade inget att invända. Många var dock kritiska och hade bl.a. synpunkter på förslagets ekonomiska konsekvenser och påtalade att omhändertagande enligt djurskyddslagen ofta kräver polisens särskilda vålds- och tvångsbefogenheter. Förslagen ledde inte till någon lagstiftning.

5 Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur behöver renodlas

<p>Regeringens bedömning: De flesta av Polismyndighetens arbetsuppgifter enligt djurskyddslagen och tillsynslagen bör flyttas till en annan huvudman.</p>
--

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissutfallet är blandat. Flera remissinstanser är positiva till förslaget eller har inget att invända mot det. Bland dessa finns *Polismyndigheten*, *Åklagarmyndigheten*, *Domstolsverket*, *Justitiekanslern*, *Statskontoret*, *Naturvårdsverket*, *Arbetsgivarverket*, *Brottsförbyggande rådet*, *Kammarrätten i Göteborg*, *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Sveriges advokatsamfund*, *Livsmedelsverket*, *Sveriges veterinärförbund* och *Sametinget*. *Jordbruksverket* stöder utredningens förslag när det gäller djurskyddslagen men inte tillsynslagen bl.a. eftersom den sistnämnda lagen inte syftar till att skydda djur utan är en säkerhets- och skyddslagstiftning för medborgarnas säkerhet och egendom. *Jordbruksverket* anser dock att länsstyrelsen bör kunna assistera Polismyndigheten med hanteringen av djur i de fall ett ingripande leder till omhändertagande. *Jägarnas riksförbund* är i allt väsentligt positivt till utredningens förslag. Även *Hästmärningens Nationella Stiftelse* är positiv men betonar att en flytt av ansvaret endast bör ske om det innebär att hanteringen av uppgifterna förbättras. *Djurskyddsinspektörernas riksförening* stöder utredningens förslag i vissa delar under förutsättning att arbetsmiljön och situationen för den enskilde handläggaren kan säkerställas. Även *Djurskyddet Sverige* stöder förslaget i vissa delar, de ser dock bl.a. en risk för att polisens kompetens på djurområdet generellt sänks och att det därmed kan bli stora problem vid de insatser som polisen fortsatt kommer att behöva utföra, t.ex. när det gäller aggressiva hundar. *Lantbrukarnas riksförbund* ser både för- och nackdelar med förslaget. *Samtliga länsstyrelser* avstyrker förslaget och anser att de samhällsekonomiska, effektivitetsmässiga och administrativa

konsekvenserna antingen är negativa eller otillräckligt utredda och riskerar att skapa stora underskott och negativt påverka kvaliteten i djurskyddsarbetet. Länsstyrelserna anser vidare att förslagen innebär mycket små eller inga vinster resurs- eller effektivitetsmässigt för Polismyndigheten. Med hänsyn till den samlade samhällsnyttan anser därför länsstyrelserna att det är bättre att ansvaret ligger kvar på Polismyndigheten och att myndigheten i stället tillskjuts resurser för att förbättra nuvarande organisation, vilket även *Fackförbundet ST* och *Djurens Rätt* instämmer i. För att uppnå effektivitet och kostnadsbesparing anser *Svenska kennelklubben* att alla sju polisregioner i stället borde ha en enhet, likt den man har inom Stockholmspolisen, som hanterar alla regionens djurärenden. *Svenska Djurskyddsföreningen* framhåller att en flytt av den lilla del som djurskyddsverksamheten utgör av Polismyndighetens verksamhet inte påverkar möjligheten för polisen att nå resultat i kärnverksamheten. Däremot skulle djurskyddet generellt ta skada av det. *Uppsala Universitet* anser att det kan gynna allmänhetens förtroende att Polismyndigheten har uppgifter som kan uppfattas som allmänt positiva och samhällsnyttiga utan att de är knutna till brottsbekämpning. Universitetet menar att det inte finns något annat samhällsorgan som kan lösa uppgifterna på djurområdet lika snabbt och bra som Polismyndigheten och avstyrker därför förslaget. Även *Sveriges lantbruksuniversitet* avstyrker förslaget. Detta eftersom ärendena i många fall handlar om myndighetsutövning med inslag av tvång, vilka länsstyrelserna inte utan betydande svårigheter och avsevärda kostnader kan ta över. *Naturvetarna* avstyrker förslaget mot bakgrund av risken för djurskyddsinspektörernas ytterligare försämrade arbetsmiljö. Även *Familjejordbrukarnas riksförbund* och *Djurägarna Sverige* avstyrker förslaget.

Skälen för regeringens bedömning

Behovet av en reform

Behovet av att renodla polisens arbetsuppgifter har aldrig varit större än nu. Flera faktorer har på den senaste tiden påverkat Polismyndighetens arbete, vilket bl.a. har lett till ett försämrat resultat i brottsutredningsverksamheten. Någon entydig förklaring till vad det försämrade resultatet beror på finns inte men sannolikt har det sin grund i flera samverkande faktorer, kopplade både till Polismyndigheten och till förändringar i omvärlden. Bland annat har polisorganisationens ombildning medfört en stor påfrestning på verksamheten. Samtidigt som ombildningen har genomförts har arbetsbelastningen för polisen ökat. I samband med de stora migrationsströmmarna hösten 2015 infördes gränskontroller och arbetet med inre utlänningskontroller och verkställigheter intensifierades. Myndigheten har också under de senaste åren arbetat för att höja förmågan att bekämpa terrorism. Den grova brottsligheten med ett ökat antal skjutningar, många av dem med dödlig utgång, har ökat. Dessa brott, som ofta inträffar i de socialt mest utsatta områdena, är svåra att klara upp och tar stora resurser i anspråk vilket medför negativa konsekvenser för övrig polisverksamhet. Det finns också tecken på att brottsligheten till sin karaktär har blivit alltmer komplex och tidskrävande att utreda. För att upprätthålla förtroendet för

Polismyndighetens arbete med utredning och lagföring måste fler brott klaras upp. Det är därför viktigt att den negativa resultatutvecklingen bryts. Att utreda brott är en av polisens kärnuppgifter och måste, tillsammans med övriga kärnuppgifter, prioriteras för att Polismyndigheten med sin verksamhet ska kunna bidra till att nå det övergripande målet för den nuvarande kriminalpolitiken, dvs. att minska brottsligheten och öka människors trygghet (prop. 2016/17:1 utgiftsområde 4 s. 13).

Utifrån slutsatserna av Polisverksamhetsutredningen från 2002, tillsammans med remissutfallet på den utredningen, kan det konstateras att det finns tre områden där man kan se vinster med att föra över uppgifter från Polismyndigheten till en annan huvudman. Dessa tre områden är ansvaret för omhändertagna personer enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m., handräckning av frihetsberövade personer och Polismyndighetens uppgifter på djurområdet. Utmärkande för dessa uppgifter är att de tar polisresurser i anspråk samtidigt som de bedöms lika väl eller bättre kunna utföras av en annan huvudman. När det gäller omhändertagande av berusade personer har, med anledning av betänkandet Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35), ett projekt pågått där regeringen har avsatt medel under 2014–2016 i syfte att få till stånd en praxisändring genom att landsting, kommuner och polisen gemensamt utvecklar alternativa lösningar till förvaring i arrest. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har i januari 2017 fått i uppdrag av regeringen att följa upp effekterna av satsningen. I december 2016 beslutade regeringen propositionen Transporter av frihetsberövade (prop. 2016/17:57). I propositionen ges Kriminalvården rätt att utföra transporter av frihetsberövade personer åt andra myndigheter. De nya reglerna trädde i kraft den 1 april 2017. På två av de tre områdena har regeringen därmed gjort satsningar för att renodla Polismyndighetens verksamhet. Det kvarvarande området där det finns vinster med en renodling är således Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur.

I Brottsförebyggande rådets rapport Varför gav fler poliser inte ökad personuppläring (Brå rapport 2014:17) berördes frågan om renodling av polisens arbetsuppgifter, eftersom flera polismän hade nämnt de många och olikartade uppgifterna inom polisen som ett av skälen till att fler mängdbrott inte klaras upp. I sin sammanfattande analys gör Brottsförebyggande rådet bedömningen att Polismyndighetens arbete med djur kan antas ha påverkat förutsättningarna att förbättra personuppläringen eftersom dessa uppgifter konkurrerar direkt med den yttre ingripandeverksamheten. Om dessa uppgifter i stället hade minskat, samtidigt som de personella resurserna funnits kvar, är det enligt Brottsförebyggande rådet möjligt att fler brott hade kunnat klaras upp genom fler och utförligare utredningsåtgärder. *Brottsförebyggande rådet* har också i sitt remissvar påpekat att djurärendena direkt konkurrerar med ingripandeverksamheten och att rådet därför ser positivt på att en stor del av Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur överförs till länsstyrelserna. Även *Polismyndigheten* har påpekat att myndigheten vid en renodling på djurområdet i ökad utsträckning kommer att kunna koncentrera sig på huvuduppgifterna att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott.

De uppgifter som Polismyndigheten utför på djurområdet är till stor del allmänna förvaltningsärenden som ligger utanför polisens kärnområde. När det gäller stora delar av uppgifterna kan det även ifrågasättas om Polismyndigheten är den bäst lämpade myndigheten att utföra dem. Regeringen bedömer att Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur kan antas påverka myndighetens förutsättningar att nå resultat i kärnverksamheten. Med färre sidouppgifter att behöva ta hänsyn till och prioritera mellan bör det bli lättare att arbeta mer effektivt med kärnuppgifterna. Arbetsuppgifter som är sällan förekommande eller har en svagare koppling till kärnuppgifterna tar också oftast längre tid att utföra och kräver utbildning, handledning eller i vissa fall en särskild organisation. Ju fler arbetsuppgifter Polismyndigheten har desto svårare blir det även att leda och planera verksamheten på ett effektivt sätt. Till skillnad från *länsstyrelserna* anser därför regeringen att förslaget innebär vinster såväl resurs- som effektivitetsmässigt för Polismyndigheten. Hur regeringen ser på effektiviteten och kvaliteten på djurområdet behandlas vidare i avsnitt 6. Sammanfattningsvis anser därför regeringen att Polismyndighetens uppgifter med djur behöver renodlas.

Utöver de förslag som här lämnas om Polismyndighetens arbetsuppgifter med djur och de övriga åtgärder som vidtagits enligt ovan för att renodla myndighetens arbetsuppgifter bedömer regeringen att ytterligare åtgärder inte behöver vidtas i nuläget. Regeringen avser därför inte att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden som behandlats i avsnitt 3. Regeringen anser därmed att tillkännagivandena är slutbehandlade genom de lagförslag som lämnas i denna lagrådsremiss.

Vilka uppgifter bör Polismyndigheten ha på djurområdet?

Polismyndighetens uppgifter med djur innefattar en rad arbetsmoment som från rättsliga och praktiska utgångspunkter skiljer sig ganska mycket från varandra. För att myndighetsåtgärder ska kunna genomföras finns i vissa fall ett behov av de befogenheter att använda våld och tvång som en polisman har. I andra fall rör det sig om transport, förvaring, försäljning och annan praktisk eller administrativ hantering av djur som inte har något tydligt samband med polisiära kärnuppgifter. Varje enskild arbetsuppgift måste därför bedömas för sig, vilket görs nedan i avsnitt 7–10.

En utgångspunkt och princip som bör gälla när man tar ställning till om det finns skäl att flytta en konkret uppgift från Polismyndigheten till en annan myndighet bör vara att åtgärden ger Polismyndigheten bättre förutsättningar att arbeta effektivt och ändamålsenligt med sina kärnuppgifter. En avvägning måste emellertid göras mot andra motstående intressen. Ambitionen att ge Polismyndigheten goda förutsättningar för sin verksamhet får aldrig sträcka sig så långt att förvaltningen och utförandet av uppgifterna försämras. Uppgifterna måste därför kunna utföras med minst lika hög eller högre kvalitet av någon annan myndighet. En annan utgångspunkt bör vara att endast sådana uppgifter bör ligga på Polismyndigheten som kräver de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten eller som av andra skäl bör handläggas av myndigheten. Denna uppfattning

stöds av flera remissinstanser, däribland *Jordbruksverket* och *Polismyndigheten*. Vid en renodling bör man också eftersträva att en myndighet ges ett ansvar för flera likartade uppgifter och att fördelningen av uppgifter inom förvaltningen i stort framstår som naturlig och ändamålsenlig. Ansvaret för uppgifter som bärs upp av samma eller liknande skyddsintressen bör av kvalitets- och effektivitetsskäl koncentreras till samma myndighet.

För att ge Polismyndigheten så goda förutsättningar som möjligt att kunna koncentrera sig på sina kärnuppgifter anser regeringen att myndigheten framför allt bör avlastas från sådana arbetsuppgifter som rör djur där kopplingen till kärnuppgifterna är svag eller saknas. Detta ligger också i linje med den inriktning som sedan länge gäller för statsförvaltningen i stort, nämligen att värna om kärnverksamheterna och överlåta uppgifter som inte tillhör kärnverksamheten till någon annan huvudman (prop. 2009/10:175 s. 87). Att polisen ska ingripa i akuta och farliga situationer följer redan av 2 § polislagen. När den akuta faran är över bör dock ansvaret för djurskötseln så snart som möjligt gå över till en annan myndighet. Polisen bör inte vara djurhållare, djurförsäljare eller djurtransportör. Myndigheten bör som regel inte heller handlägga andra förvaltningsrättsliga ärenden om djur än de som är akuta. Detta bör gälla såväl uppgifter enligt djurskyddslagen som enligt tillsynslagen.

Några remissinstanser, bl.a. *Jordbruksverket*, anser att uppgifterna enligt tillsynslagen bör ligga kvar hos Polismyndigheten eftersom lagen är en säkerhets- och skyddslagstiftning för medborgarnas säkerhet och egendom och därmed en polisiär uppgift. Det är riktigt att tillsynslagen syftar till att skydda omgivningen från skador och avsevärda olägenheter medan djurskyddslagen syftar till att skydda djuren från onödigt lidande. I praktiken är skillnaden dock inte lika tydlig och tillämpningsområdena överlappar delvis varandra. En orsak till detta är att risken för att ett djur orsakar problem för sin omgivning kan antas öka om djuret är vanskött eller försummas (se prop. 2006/07:126 s. 23). Tillsynslagen innefattar till stor del förvaltningsrättsliga uppgifter som har flera gemensamma drag med beslutsfattande enligt djurskyddslagen. Besluten enligt de båda lagarna grundar sig på liknande underlag, nämligen iakttagelser som har gjorts av länsstyrelsens tjänstemän respektive polismän vid ingripanden. Den bedömning som ska göras enligt tillsynslagen går i praktiken ut på att identifiera vad som har hänt i en viss situation där en hund har varit inblandad och utifrån vissa bedömningsgrunder avgöra vilka förvaltningsrättsliga åtgärder som detta sammantaget bör föranleda ur ett allmänt ordnings- och säkerhetsperspektiv. För beslut enligt tillsynslagen krävs främst en generellt god förmåga att handlägga och fatta beslut i förvaltningsrättsliga ärenden samt kunskaper om djur och deras beteenden.

Det finns också flera andra områden där regleringen på motsvarande sätt syftar till att säkerställa ordning och säkerhet, men där uppgifterna har fördelats mellan Polismyndigheten och andra myndigheter. När till exempel farligt vilt tar sig in i bebyggelse och orsakar skador eller är farliga för människor ska polisen avvärja den akuta faran och förhindra skador. Polisen kan exempelvis försöka skrämja bort djuret eller låta avliva det, se 9 § jaktlagen (1987:259). Förvaltningsbeslut som inte är akuta meddelas dock inte av Polismyndigheten. Även när det gäller

ordning och säkerhet i trafiken ska polisen ingripa i den akuta situationen och under vissa förutsättningar omhänderta körkortet på plats. Efterföljande frågor om huruvida körkortet ska lämnas tillbaka prövas dock av Transportstyrelsen, se 7 kap. 5 § körkortslagen (1998:488). Också när det gäller ordning och säkerhet vid alkoholservering ska polisen ingripa när det är stökigt och bråkigt utanför en restaurang. Polisen ska också underrätta kommunen om förhållandena utanför restaurangen om de har betydelse för kommunens tillsyn över att bestämmelserna som gäller för servering av alkoholdrycker följs, 9 kap. 8 § alkohollagen (2010:1622). Förvaltningsbeslut som inte är akuta meddelas dock av kommunen. Gemensamt för dessa uppgifter är att Polismyndigheten har ansvaret för att gripa in i den akuta situationen, skydda och hjälpa enskilda personer och återställa ordningen. Efterföljande förvaltningsbeslut meddelas dock av andra myndigheter.

Sammanfattningsvis anser därför regeringen att Polismyndigheten bör avlastas från sådana uppgifter som rör djur där kopplingen till kärnuppgifterna är svag eller saknas. De uppgifter som karaktäriseras av att de kräver de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten eller som av andra skäl bör handläggas av myndigheten bör dock ligga kvar hos Polismyndigheten. På så sätt kan polis Männens kompetens och särskilda befogenheter utnyttjas bättre än i dag.

6 Vilken huvudman bör ta över Polismyndighetens uppgifter på djurområdet?

Regeringens bedömning: Länsstyrelserna bör ta över ansvaret för de djuruppgifter som inte längre ska utföras av Polismyndigheten.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna yttrar sig inte specifikt över bedömningen. Endast *Djurens rätt* instämmer uttryckligen i bedömningen att länsstyrelsen är en lämplig myndighet om arbetsuppgifter som rör djur tas bort från Polismyndigheten. De remissinstanser som är positiva till att Polismyndigheten inte längre ska ha vissa arbetsuppgifter med djur är även positiva till att länsstyrelserna tar över ansvaret. Ingen remissinstans anser att någon annan huvudman än länsstyrelsen bör överta ansvaret.

Skälen för regeringens bedömning

Länsstyrelsen – en statlig förvaltningsmyndighet med regional organisation och en central roll på djurskyddsområdet

En statlig förvaltningsmyndighet bör få ansvaret för de djuruppgifter som Polismyndigheten inte längre bör ha kvar. Detta eftersom ärendena innefattar såväl myndighetsutövning mot enskilda fysiska och juridiska

personer som hantering av allmänna medel. Myndigheten ska kunna utföra uppgifterna med minst lika hög eller högre kvalitet än Polismyndigheten.

Regeringen anser att länsstyrelserna bör övervägas i första hand. Länsstyrelserna är statliga förvaltningsmyndigheter med regional organisation. De har redan i dag en central roll på djurskyddsområdet eftersom de är kontrollmyndighet och har det operativa ansvaret för den offentliga kontrollen av att djurskyddsbestämmelserna följs och de inspekterar inom ramen för detta platser där djur hålls. Länsstyrelserna fattar också beslut om omhändertagande av djur och om djuren som har omhändertagits ska säljas, skänkas bort eller avlivas. Länsstyrelserna ger vidare tillstånd till viss djurhållning som är av en större omfattning och beslutar om djurförbud. Beröringspunkter finns också med bl.a. länsstyrelsens verksamhet inom veterinära frågor, lantbruk samt miljö- och hälsoskydd. Verkställighetsuppgifterna kräver i allmänhet lokal kännedom och det är en stor fördel om den verkställande myndigheten känner till sina djurhållare och de lokala förhållandena. Det som kan tala emot att länsstyrelserna ska ta över uppgifterna är att de saknar jourverksamhet och att de är 21 olika myndigheter. Regeringen anser dock att fördelarna överväger nackdelarna.

Länsstyrelserna bör inte bara överta de uppgifter som följer av djurskyddslagen utan även de uppgifter enligt tillsynslagen som Polismyndigheten inte bör ha kvar. Dessa uppgifter innefattar till stor del förvaltningsrättsliga uppgifter som har flera gemensamma drag med beslutsfattande enligt djurskyddslagen. Länsstyrelserna har en god förmåga att handlägga förvaltningsärenden av olika slag och har en samlad kompetens om djurs beteende och djurs behov som är högre än den inom Polismyndigheten. Länsstyrelserna bör därför ha bättre förutsättningar än Polismyndigheten att möta de krav som ställs på en myndighet som ska ha till uppgift att bedöma om det i ett enskilt fall kan finnas brister i tillsynen över en hund och vid behov fatta nödvändiga myndighetsbeslut. Uppgifterna enligt tillsynslagen har fler och starkare beröringspunkter med länsstyrelsernas verksamhet än vad de har med någon annan myndighets verksamhet. Förslaget innebär att länsstyrelserna blir ännu tydligare expertmyndigheter på djurområdet. Som påpekats av *Förvaltningsrätten i Malmö* kan det vidare anses gynna intresset av en enhetlig rättstillämpning att samma myndighet får det huvudsakliga ansvaret för att handlägga och besluta i dessa frågor. Regeringen ser därför fördelar med att länsstyrelserna hanterar de djurärenden som Polismyndigheten inte längre bör ha. Med tillgång till länsveterinärer, jurister och djurskyddsutbildad personal är länsstyrelsernas samlade expertkompetens på djurområdet både högre och bredare än den som finns inom Polismyndigheten. Någon annan myndighet med denna kompetens inom området finns inte. Det bör dock poängteras att länsstyrelserna inte måste utföra alla verkställighetsuppgifter själva utan att dessa kan utföras av externa uppdragstagare. Länsstyrelsernas roll blir då mer administrativ och samordnande.

Länsstyrelsernas utökade uppdrag på djurskyddsområdet bör enligt regeringen kunna bidra till en ökad kvalitet och effektivitet på området, bl.a. med hänsyn till länsstyrelsernas kompetens när det gäller till

exempel djurskydd, veterinärmedicin och djurs beteenden och behov. Exempelvis har en djurskyddsinspektör med sin utbildning och yrkeserfarenhet bättre förutsättningar än en polisman att bedöma om ett vanvårdat djur kan klara en transport. Dessutom kan djurskyddsinspektören på ett enkelt sätt samråda med en läsveterinär. Det kan även finnas skäl för att samla det huvudsakliga ansvaret hos samma myndighet. Det dubbelarbete och de effektivitetsförluster som kan följa av att två olika myndigheter ska utföra arbetsuppgifter i ett och samma ärende begränsas nu så långt det är möjligt. Den djurskyddsinspektör som beslutar att omhänderta ett djur på plats behöver inte längre ta kontakt med vakthavande polisbefäl, vänta på att en polispatrull kommer till platsen och anvisa polismännen vilka djur som omfattas av beslutet. I stället kan djurskyddsinspektören, som redan är insatt i ärendet, själv direkt ta kontakt med eventuell entreprenör för att verkställa omhändertagandet. Att samma myndighet har det huvudsakliga ansvaret gör det också lättare för den enskilde att veta vilken myndighet som handlägger hans eller hennes ärende.

När det gäller ärenden enligt tillsynslagen bedöms effektiviteten och kvaliteten vara oförändrad. Inte heller det område där Polismyndigheten har bäst kompetens, dvs. att ur ett ordnings- och säkerhetsperspektiv hantera akuta situationer, påverkas eftersom Polismyndigheten även i fortsättningen föreslås utföra sådana uppgifter.

Nedan redogörs närmare för vilka uppgifter som föreslås flyttas över till länsstyrelserna.

7 Djurskyddslagen

7.1 Verkställighet av länsstyrelsens beslut

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska själv ansvara för att verkställa sina beslut att omhänderta, sälja, överlåta på annat sätt eller avliva djur.

Utredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Polismyndigheten* anser att förslaget kommer att leda till bättre och effektivare verkställigheter då länsstyrelserna kan verkställa besluten direkt. För att inte riskera att skada en förundersökning då misstanke om brott föreligger har myndigheten påpekat att länsstyrelsen inte bör påbörja verkställigheten innan polisen har fått möjlighet att utföra en teknisk undersökning av platsen och eventuellt tagit föremål i beslag. Även *Statskontoret* har påpekat vikten av att möjligheterna till bevissäkring inte försämras. *Lantbrukarnas riksförbund* anser att det är rimligt att länsstyrelsen får ta ansvaret fullt ut för sina beslut och att det skulle kunna vara en drivkraft för välgrundade och proportionerliga beslut. Även *Hästmärningens Nationella Stiftelse* anser att förändringarna torde säkerställa att besluten fattas mot en stark faktagrund och bara när behov föreligger. *Samtliga länsstyrelser, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Naturvetarna, Fackförbundet ST*

och Svenska djurskyddsföreningen anser att polisens särskilda befogenheter och kompetens behövs vid verkställanden av omhändertaganden och att det finns risk för hot och våld mot länsstyrelsens tjänstemän om besluten ska verkställas av länsstyrelsen. Några remissinstanser, däribland länsstyrelserna, framhåller vidare att den operativa polispersonalen kommer att behöva vara lika engagerad i djurärenden som idag. *Djurskyddsinspektörernas riksförening (DIRF)* bedömer att arbetsmiljön i stort kommer att påverkas negativt av en ökad arbetsbelastning på en yrkesgrupp som redan i dagsläget är mycket hårt ansträngd av arbetsrelaterad stress. *DIRF, SLU, Svenska djurskyddsföreningen, Djurens Rätt* och *Djurskyddet Sverige* bedömer att en jävsproblematik och rättsosäkerhet kan uppstå om myndigheten verkställer sina egna beslut. Djurskyddet Sverige instämmer dock i att länsstyrelsen är bättre lämpad att sälja, överlåta eller avliva djur. Även Naturvetarna har synpunkter på jävsfrågan.

Skälen för regeringens förslag: Polismyndigheten verkställer i dag länsstyrelsens beslut om att omhänderta vanvårdade djur. Detta innebär i praktiken att polisen ska hämta djuret hos djurägaren och se till att det undersöks av veterinär. Polismyndigheten ska därefter transportera och förvara djuret till dess att länsstyrelsen har avgjort vad som ska hända med det. När detta har skett ska Polismyndigheten verkställa länsstyrelsens beslut att sälja, överlåta på annat sätt eller avliva djuret. Om Polismyndigheten har ingått ramavtal eller liknande avtal med någon entreprenör består uppgifterna i att kontakta entreprenören, underrätta om länsstyrelsens beslut samt informera om var och när djuren ska hämtas samt närvara vid själva hämtningen. I vissa län tar entreprenören hand om transporten, i andra län får Polismyndigheten sköta transporten med egna fordon. I de regioner där något ramavtal eller liknande avtal inte ingåtts kan polismän i yttre tjänst behöva transportera bort djuret i Polismyndighetens fordon, hitta en entreprenör som har möjlighet att ta emot djuret och transportera djuret till entreprenören. Om det rör sig om hela djurbesättningar finns som regel inga fasta avtal med entreprenörer. Polismyndigheten har då beroende på omständigheterna fått lösa den uppkomna situationen i samarbete med andra aktörer som exempelvis lantbrukare på orten, lantbrukarnas organisationer, hushållnings-sällskapen, företag med inriktning på lantbrukstjänst eller genom att djuren får vara kvar där de befinner sig och där komma under veterinärvård.

Polismyndighetens uppgifter vid verkställandet av omhändertagande av djur har inte någon nämnvärd eller relevant koppling till polisens kärnuppgifter. Uppgifterna kräver som regel inte den kompetens som ryms inom Polismyndigheten eller de särskilda befogenheter som en polisman har enligt bl.a. polislagen. Polismän har, till skillnad från berörda tjänstemän vid länsstyrelserna, inte heller någon formell kompetens på djurskyddsområdet som till exempel veterinärmedicinsk eller annan särskild kompetens. En polisman som exempelvis ställs inför frågan om ett vanvårdat djur klarar transporten får därför i regel avgöra frågan från andra utgångspunkter än veterinärmedicinska.

När det gäller uppgiften att verkställa länsstyrelsens beslut om att sälja, överlåta på annat sätt eller avliva djur har denna än mindre koppling till de polisiära kärnuppgifterna än uppgiften att verkställa beslut om

omhändertagande. I detta skede av handläggningen är djuren redan omhändertagna och förvaras i de lokaler dit entreprenören eller polisen har transporterat dem. Polismyndighetens arbetsuppgifter går i praktiken ut på att – antingen på egen hand eller i samarbete med ideella organisationer – försöka förmedla och hitta ett nytt hem åt djuren. Om detta inte visar sig möjligt kan det bli aktuellt att avliva djuren hos veterinär. En mer praktisk och kostnadseffektiv ordning är att i stället placera detta ansvar hos länsstyrelsen, som har beslutat om t.ex. en försäljning av djuren.

Ett omhändertagande av ett djur är en ingripande och känslig åtgärd som kan leda till en konfliktfylld eller hotfull situation. Som bl.a. *länsstyrelserna*, *Jordbruksverket* och *Naturvetarna* har påpekat finns det därför risk att länsstyrelsens tjänstemän utsätts för våld eller hot om våld vid verkställighetsärenden. Denna oro ska tas på allvar. I detta avseende skiljer sig dock inte förhållandena på djurområdet från andra områden där myndighetsåtgärder riktas mot enskild, t.ex. när Kronofogdemyndigheten driver in en skuld, när Skatteverket genomför en revision eller när Livsmedelsverket utövar tillsyn över en restaurang. Även om det enligt utredningen, sett till landet i stort, är sällsynt med hotfulla incidenter i samband med verkställighet av omhändertagande av djur går det inte att bortse från att polismän i uniform kan ha en lugnande verkan. Det är därför viktigt att Polismyndigheten har kvar sin handräckningsskyldighet enligt 27 a § djurskyddslagen och därmed har möjlighet att hjälpa länsstyrelserna i de fall då personalen ställs inför eller riskerar att ställas inför våldsamma eller hotfulla situationer, se vidare avsnitt 7.3. I de fall Polismyndighetens hjälp inte behövs för genomförandet får det dock anses vara mest effektivt att länsstyrelserna själva ansvarar för att verkställa sina beslut.

Som påpekats av *Polismyndigheten* och *Statskontoret* krävs ett gott samarbete mellan Polismyndigheten och länsstyrelserna vid verkställighet av beslut där misstanke om brott föreligger. I sådana situationer måste myndigheterna samarbeta för att säkerställa att man inte riskerar att försämra förundersökningen genom att avveckla djurhållningen innan polisen fått möjlighet att utföra en teknisk undersökning av platsen.

Några remissinstanser har framfört synpunkter på att det kan uppstå jävssituationer då samma myndighet ska fatta beslut och verkställa ärendena. Bland annat *Sveriges Lantbruksuniversitet* anser att det finns risk att länsstyrelserna tvekar att omhänderta djur trots att behovet finns, eftersom man vill undvika kostnaderna. Det är i dag inte ovanligt att en och samma myndighet både beslutar och verkställer sina beslut. Bara den omständigheten att samma myndighet verkställer sina egna beslut kan inte anses utgöra en jävssituation. Det finns heller inte någon anledning att befara att länsstyrelserna, som har kompetens inom djurområdet, skulle avstå från att omhänderta djur som är i behov av det på grund av kostnaderna. Som huvudregel ska också kostnaderna enligt 35 § djurskyddslagen betalas av den som åtgärden riktas mot.

En annan följd av att ansvaret för att verkställa beslut om omhändertaganden flyttas till länsstyrelsen är att myndigheten själv kommer att ansvara för djurhållning av de omhändertagna djuren, antingen på egen hand eller genom en extern uppdragstagare. Samtidigt

ska länsstyrelsen kontrollera att djurhållningen sker i enlighet med djurskyddslagstiftningen. Utredaren anser att en länsstyrelse är jävig att utföra offentlig kontroll över de omhändertagna djuren. Detta oavsett om åtgärderna vidtas i egen regi eller om länsstyrelsen anlitar en extern uppdragstagare. Enligt utredaren bör detta i praktiken kunna lösas genom att länsstyrelserna inom ramen för myndighetssamverkan träffar överenskommelser om att kontrollera varandras djurhållning. Regeringen anser i och för sig inte att en länsstyrelse som regel kan anses vara jävig att utföra offentlig kontroll över sin egen djurhållning. Inte desto mindre kan det vara lämpligt att kontrollen sker genom att länsstyrelserna kontrollerar varandra. En möjlighet till detta finns enligt 59 § 2 st djurskyddsförordningen (1988:539). Regeringen delar inte *Naturvetarnas* farhåga att offentlig kontroll, för det fall länsstyrelserna ska kontrollera varandra, inte kommer att göras i den utstäckning som är önskvärd.

Även när det gäller annan myndighetsutövning än offentlig kontroll, t.ex. beslut om tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen, kan lämpligheten i att länsstyrelserna beslutar om tillstånd för en verksamhet som man anlitar för omhändertagna djur komma att ifrågasättas. En länsstyrelse har dock, enligt 45 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion, en möjlighet att komma överens med en annan länsstyrelse om att ställa någon av sina anställda till förfogande för att bl.a. avgöra ärenden som den senare länsstyrelsens anställda på grund av jäv eller andra synnerliga skäl är förhindrade att avgöra.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att länsstyrelsen själv ska ansvara för att verkställa sina beslut att omhänderta djur enligt 31 och 32 §§ djurskyddslagen. Länsstyrelsen ska också ansvara för att verkställa sina beslut enligt 34 § om att sälja, överlåta på annat sätt eller avliva djur som har omhändertagits. Ett specialfall är att Polismyndigheten i akuta fall själv beslutar att omhänderta ett djur och länsstyrelsen några dagar senare fastställer beslutet (32 § andra stycket djurskyddslagen). Hur ansvaret för att verkställa sådana beslut bör fördelas mellan Polismyndigheten och länsstyrelsen framgår nedan.

7.2 Omedelbara omhändertaganden

Regeringens bedömning: Polismyndigheten bör ha kvar uppgiften att besluta om omedelbara omhändertaganden av djur och, i vart fall i ett första skede, ansvara för att verkställa dessa omhändertaganden.

Regeringens förslag: När Polismyndigheten omhändertagit ett djur ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet som i sin tur skyndsamt ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla. Den beslutande myndigheten ska ansvara för att beslutet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

Utredningens bedömning och förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att skrivningen om att länsstyrelsen skyndsamt ska ta över verkställigheten kan ge

upphov till tolkningsproblem om vid vilken tidpunkt ansvaret går över till länsstyrelsen och att det är tydligare om en viss tidfrist anges eller om verkställigheten kopplas direkt till länsstyrelsens beslut om att fastställa omhändertagandet. Förvaltningsrätten anser även att regeringen bör överväga att införa en bestämmelse om att Polismyndighetens beslut om omedelbart omhändertagande inte får överklagas till förvaltningsdomstol. Övriga remissinstanser har inga andra invändningar mot utredningens förslag och bedömning än sådana som avser ställningstagandet att länsstyrelsen ska ta över verkställigheten, vilket behandlats i avsnitt 7.1.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: Starka djurskyddsskäl talar för att polisen omedelbart ska kunna gripa in i vissa situationer då djur utsätts för lidande. Det rör sig exempelvis om fall där en polisman under jourtid ställs inför en situation där djur lider svårt och där det skulle vara oförsvarligt från djurskyddssynpunkt att låta ärendet vänta till dess att länsstyrelsen underrättats och följt upp saken några dagar senare. Polismyndigheten bör därför ha kvar uppgiften att besluta om omedelbara omhändertaganden av djur (32 § djurskyddslagen). På motsvarande sätt som i dag bör bestämmelsen vara obligatorisk. Polismyndigheten ska när som helst, dvs. inte bara under jourtid, omhänderta djur om vissa förutsättningar är uppfyllda.

Enligt nuvarande reglering ska ett beslut om omhändertagande som har meddelats av Polismyndigheten underställas länsstyrelsen som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla. Den aktuella regleringen infördes genom lagändringar 1979. Lagstiftaren har inte närmare preciserat vad som avses med att frågan ska avgöras snarast (prop. 1978/79:13, bet. 1978/79:JoU5). I likhet med vad som gäller för annan lagstiftning som innehåller samma skyndsamhetskrav torde det vara svårt att fastställa en exakt tidsfrist med tanke på att reglerna ska kunna tillämpas i flera olika typer av situationer. Det får emellertid antas att lagstiftaren med uttrycket avsett att frågan inte får försenas i onödan och att prövningen ska ske så snart som den i det enskilda fallet kan göras (se JO:s beslut den 3 april 2009 med dnr 2411-2008). Frågan ska, med andra ord, avgöras så snart det kan ske.

Det förekommer i dag att polisen omhändertar djur under kvällar och helger då länsstyrelserna inte har någon jourberedskap. I vissa fall kan det dröja ett antal dagar innan länsstyrelsen överprövar beslutet. Allmänt sett är det viktigt att det så snart som möjligt kan avgöras om djuret ska lämnas tillbaka eller om Polismyndighetens beslut ska fortsätta att gälla. Det är dock inte rimligt att länsstyrelserna ska behöva ha en jourberedskap för denna typ av ärenden eller i övrigt handlägga dem snabbare än vad man gör i dag. Det nuvarande kravet på att frågan ska avgöras snarast kan enligt regeringens uppfattning tolkas som att ärendena ska prioriteras högre än vad som rimligen kan förväntas av länsstyrelserna. Regeringen anser därför att ett uttryck som bättre återspeglar utgångspunkten att länsstyrelsen normalt bör kunna meddela beslut efter någon eller några arbetsdagar är att frågan ska avgöras skyndsamt.

Förvaltningsrätten i Malmö anser att begreppet ”skyndsamt” kan ge upphov till tolkningsproblem om vid vilken tidpunkt ansvaret för verkställigheten går över till länsstyrelsen och att det skulle vara tydligare om en viss tidfrist anges eller att verkställigheten kopplas direkt

till länsstyrelsens beslut att fastställa omhändertagandet. Som framgått ovan är det dock svårt att fastställa en exakt tidsfrist för verkställigheten med tanke på att reglerna ska kunna tillämpas i flera olika typer av situationer. Det är också svårt att koppla verkställigheten direkt till länsstyrelsens beslut att fastställa omhändertagandet eftersom det av olika anledningar kan finnas hinder att i samband med beslutet direkt överta verkställigheten. Om länsstyrelsen beslutar att omhändertagandet ska fortsätta gälla bör därför länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet. Även intresset av att Polismyndigheten inte ska behöva förvara djuren under längre tid än nödvändigt motiverar att länsstyrelsen skyndsamt ska ta över ansvaret för verkställigheten av ett omhändertagande.

För att de som har fått sina djur omhändertagna av Polismyndigheten så snart som möjligt ska få veta om omhändertagandet ligger fast bör samma skyndsamhetskrav även gälla när Polismyndigheten ska informera länsstyrelsen om ett omhändertagandebeslut. Detta gäller särskilt mot bakgrund av de snabbt växande kostnader som ett omhändertagande kan medföra för djurägaren. Bestämmelsen i 32 § djurskyddslagen bör därför ändras på så sätt att det framgår att Polismyndigheten skyndsamt ska informera länsstyrelsen om beslutet.

En fråga som inställer sig i sammanhanget är om Polismyndigheten ska ansvara för att verkställa sina egna beslut om att omhändertaga djur. Det som främst talar för att Polismyndigheten inte ska verkställa besluten är att arbetsuppgifterna, som konstaterats, inte har någon nämnvärd koppling till polisens kärnuppgifter. Inte heller kräver arbetet som regel de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten. Men det finns också skäl som talar för att Polismyndigheten i vart fall i ett inledande skede bör verkställa sina egna beslut. Till skillnad från länsstyrelsen har Polismyndigheten verksamhet dygnet runt. Om länsstyrelsen skulle behöva verkställa omhändertaganden under kvällar och helger ställs det krav på att myndigheten bygger upp en jourberedskap. För en så kostnadskrävande åtgärd bör det krävas starka skäl. Regeringen kan inte se att det finns några sådana skäl och föreslår därför att Polismyndigheten ska ansvara för att verkställa sina egna beslut att omedelbart omhänderta djur med stöd av 32 § djurskyddslagen. Polismyndigheten bör dock inte ha kvar djuren i sin vård fram till dess de säljs, överläts eller avlivas eftersom Polismyndigheten som huvudregel inte bör ägna sig åt att transportera, förvara och sälja djur. Polismyndigheten bör därför svara för den initiala verkställigheten under t.ex. kvällar och helger, men bör så snart som möjligt kunna lämna över ansvaret för verkställigheten till länsstyrelsen.

Enligt 38 § djurskyddslagen kan Polismyndighetens beslut om att omedelbart omhänderta ett djur överklagas till allmän förvaltningsdomstol. *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att det bör övervägas om dessa beslut fortsättningsvis ska få överklagas. Risken är annars att samma fråga prövas i parallella processer, dvs. både av länsstyrelsen och av förvaltningsdomstol. Risken för parallella processer finns dock redan med nu gällande ordning och frågan har inte uppmärksamats av någon annan remissinstans som ett problem. Med hänsyn till detta och eftersom det saknas beredningsunderlag för ett

överklagandeförbud finner regeringen inte skäl att överväga frågan närmare.

Sammanfattningsvis föreslår därför regeringen att Polismyndigheten skyndsamt ska informera länsstyrelsen om ett beslut att omhänderta ett djur med stöd av 32 § djurskyddslagen. Länsstyrelsen ska sedan skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av detta. Om länsstyrelsen upphäver Polismyndighetens beslut att omhänderta ett djur ska djuret lämnas tillbaka till ägaren. Detta blir då en uppgift för Polismyndigheten.

7.3 Förutsättningarna för handräckning ska förtydligas

Regeringens förslag: Handräckning får endast begäras om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter att använda våld eller tvång behöver tillgripas, eller det annars finns synnerliga skäl.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte några synpunkter på förslaget. *Jordbruksverket*, *Sveriges lantbruksuniversitet*, *Svenska djurskyddsföreningen* och *Fackförbundet ST* har framhållit att det är av stor vikt att Polismyndigheten ger länsstyrelsen hjälp vid utövande av offentlig kontroll och verkställighet av beslut. Såväl Sveriges lantbruksuniversitet som Svenska djurskyddsföreningen anser dock att förslaget begränsar länsstyrelsens möjlighet till handräckning och därmed kan försvåra länsstyrelsens arbete. Även *Djurskyddet Sverige* anser att förslaget är otydligt och kan tolkas för snävt. *Kammarrätten i Göteborg* anser att begreppet ”särskilda skäl” ska användas istället för ”synnerliga skäl”, eftersom begreppet inte är lika restriktivt och därmed bör öka länsstyrelsens möjlighet att få stöd av Polismyndigheten. *Förvaltningsrätten i Malmö* har efterfrågat exempel på vad som kan utgöra synnerliga skäl.

Skälen för regeringens förslag: Polismyndigheten är den yttersta garanten för att länsstyrelsen faktiskt kan utöva offentlig kontroll och ingripa när djur far illa. Hjälp från Polismyndigheten kan till exempel behövas om länsstyrelsen ställs inför våldsamma eller hotfulla situationer eller om Polismyndighetens medverkan är nödvändig för att länsstyrelsen överhuvudtaget ska kunna genomföra myndighetsåtgärderna. Något realistiskt alternativ finns exempelvis inte om djurägaren sätter sig till motvärn eller vägrar länsstyrelsen tillgång till bostäder, fordon och andra utrymmen där djuren hålls. Polismyndigheten bör därför ha kvar uppgiften att lämna länsstyrelsen och andra myndigheter den hjälp (handräckning) som behövs för att utöva offentlig kontroll eller

verkställa beslut enligt 27 a § djurskyddslagen. Detta innebär dock inte att länsstyrelsens personal inte behöver närvara vid verkställigheten.

För att Polismyndigheten ska kunna koncentrera de polisiära resurserna på kärnverksamheten är det viktigt att handräckning endast begärs i de fall där det är nödvändigt. För att klargöra detta bör det, liksom i flera andra handräckningsbestämmelser, uttryckligen anges att en begäran om handräckning endast får göras om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas, eller det annars finns synnerliga skäl. Det är den begärande myndigheten som ska bedöma och avgöra om det i ett enskilt fall finns förutsättningar att begära hjälp av Polismyndigheten. Detta innebär att Polismyndigheten vid en sådan begäran inte ska pröva förutsättningarna för handräckning. Någon förändring i sak är inte avsedd. Förtydligandet innebär därför inte, som *Djurskyddet Sverige*, *Svenska djurskyddsföreningen* och *Sveriges lantbruksuniversitet* befarar, att polisens nuvarande skyldighet att hjälpa länsstyrelsen begränsas. Likalydande bestämmelser om handräckning finns i bl.a. 15 § lagen (2006:807) om kontroll av husdjur, 5 kap. 6 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, 16 kap. 4 a § socialtjänstlagen (2001:453) och 27 § livsmedelslagen (2006:804). Det kan inte uteslutas att det kan uppstå andra situationer än de som föranleder behov av en polisens särskilda vålds- eller tvångsbefogenheter då handräckning framstår som nödvändig. Enligt de handräckningsbestämmelser som nämnts ovan får därför en begäran om handräckning göras också om det annars finns synnerliga skäl. De bestämmelser som reglerar polisens handräckning bör vara enhetligt utformade. Bestämmelsen i djurskyddslagen bör därför utformas i enlighet med förslaget och inte, så som föreslagits av *Kammarrätten i Göteborg*, utvidgas genom användning av begreppet särskilda skäl. Situationer då synnerliga skäl kan anses finnas kan till exempel vara när det finns en överhängande risk att människor eller djur kommer till skada och man inte kan avvakta att verkställigheten löses på ett annat sätt.

7.4 Anmälningar om avlivade djur

Regeringens bedömning: En polisman bör även fortsättningsvis få avliva djur som påträffats så svårt sjuka eller skadade att de bör avlivas omedelbart.

Regeringens förslag: Den som har avlivat ett djur ska, om det inte är möjligt att informera ägaren eller innehavaren av djuret, underrätta länsstyrelsen.

Utredningens bedömning och förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svenska djurskyddsföreningen* anser att Polismyndigheten bör ha kvar uppgiften att ta emot anmälningar om att en veterinär eller någon annan har avlivat svårt skadade eller sjuka djur eftersom det torde vara enklare för Polismyndigheten att göra eftersökningar på personer. *Sveriges lantbruksuniversitet* anför att

Polismyndigheten som har öppet dygnet runt bör ta emot anmälningarna och bestämma om ett djur ska avlivas. Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt över förslaget.

Skälen för regeringens bedömning och förslag: Om ett djur påträffas så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan genast avliva djuret enligt 30 § djurskyddslagen. Att begränsa en polismanns befogenhet att avliva svårt sjuka och skadade djur skulle innebära en markant ökad risk för att djur utsätts för onödigt lidande. Regeringen anser därför att en polisman även fortsättningsvis bör få avliva djur som påträffas så svårt sjuka eller skadade att de bör avlivas omedelbart.

Den som har avlivat djuret ska informera ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt ska enligt gällande rätt Polismyndigheten underrättas. Uppgiften har inte någon nämnvärd koppling till polisens kärnområde och kräver inte de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten. En underrättelse följs upp endast på så sätt att man identifierar och underrättar ägaren av djuret. I övrigt leder en underrättelse inte till några åtgärder från Polismyndighetens sida. I den mån det kan finnas anledning att följa upp händelsen från djurskyddssynpunkt, nämligen om djuret avlivats på grund av bristande djurhållning, är detta kontrollmyndighetens ansvar. *Svenska djurskyddsföreningen* anser att Polismyndigheten bör ha kvar uppgiften eftersom det torde vara enklare för Polismyndigheten att göra eftersökningar på personer. Länsstyrelsen har dock redan i dag en central roll på djurskyddsområdet och får därför anses ha goda möjligheter att identifiera en ägare av ett djur. Regeringen föreslår därför att underrättelse enligt 30 § djurskyddslagen om ett avlivat djur, i de fall det inte är möjligt att informera ägaren, ska ske till länsstyrelsen.

7.5 Kostnader för omhändertagna djur

Regeringens förslag: Både länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnader som uppkommer för omhändertagna djur. Om ett djur har sålts får både länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut den kostnad som slutligen ska betalas av ägaren ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

Utredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges lantbruksuniversitet* anser att förslaget kan innebära problem med utkrävande av ansvar mellan myndigheterna och att en osäkerhet för djurägaren kan uppstå om vilken myndighet som har hand om hans eller hennes ärende. Övriga remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Kostnader som uppkommer till följd av att ett djur omhändertas med stöd av 31 eller 32 § djurskyddslagen får enligt 35 § djurskyddslagen förskottas av allmänna medel. Kostnaden ska dock slutligt betalas av den mot vilken åtgärder har riktats, om det inte finns särskilda skäl till annat. Om ett omhändertaget djur har sålts

genom Polismyndighetens försorg får kostnader som slutligt ska betalas av ägaren tas ut ur köpesumman.

I en ny reglering bör både länsstyrelsen och Polismyndigheten få ge förskott på kostnader av allmänna medel. I vissa fall kan detta leda till att myndigheterna har kostnader för samma omhändertagna djur. Så kan vara fallet om Polismyndigheten beslutar att omhänderta ett djur med stöd av 32 § djurskyddslagen och länsstyrelsen några dagar senare tar över ansvaret för verkställigheten. Bägge myndigheterna kan då ha gett förskott på kostnader för t.ex. uppställning av djuret och bör kunna återkräva kostnaderna från ägaren. Om djuret senare säljs uppkommer frågan hur ersättningen från försäljningen ska fördelas mellan länsstyrelsen och Polismyndigheten. Eftersom merparten av Polismyndighetens uppgifter på djurskyddsområdet enligt regeringens förslag kommer att flyttas över på länsstyrelserna kommer merparten av kostnaderna att uppkomma hos länsstyrelserna. I de fall köpesumman inte täcker både länsstyrelsens och Polismyndighetens förskottade kostnader bör därför länsstyrelsens kostnader täckas i första hand. Hanteringen av kostnaderna bör enligt regeringens bedömning kunna lösas av myndigheterna på ett praktiskt sätt. Sådana problem med utkrävande av ansvar mellan myndigheterna som *Sveriges lantbruksuniversitet* befarar bör därför inte uppstå. Eftersom länsstyrelsen kommer ha huvudansvaret och handlägga de flesta ärendena bör inte heller någon större osäkerhet om vilken myndighet som har hand om djurägarens ärende uppkomma.

8 Lagen om tillsyn över hundar och katter

8.1 Förelägganden och förbud vid bristande tillsyn eller skötsel av hundar

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska överta uppgiften att meddela förelägganden och förbud vid bristande tillsyn eller skötsel av hundar.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Jordbruksverket* anser att Polismyndigheten ska ha kvar uppgiften eftersom beslutet grundas på en polisiär bedömning, vilket också framförts av *Djurskyddet i Sverige*. Även *länsstyrelserna* anser att uppgiften ska ligga kvar på Polismyndigheten eftersom ärendena har närmare koppling till polisens uppdrag att skydda medborgare och avvärja fara än till länsstyrelsernas djurskyddsarbete. *Svenska djurskyddsföreningen* och *Sveriges lantbruksuniversitet* tycker att både Polismyndigheten och länsstyrelsen ska få meddela aktuella förelägganden och förbud. *Polismyndigheten*, som tillstyrker förslaget, har föreslagit att en ny bestämmelse, som motsvarar 27 § djurskyddslagen och 13 § lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m., förs in i tillsynslagen för att göra det möjligt för länsstyrelsen att få upplysningar och kunna ta del av handlingar om den som äger eller har

haft hand om hund. Övriga remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Polismyndigheten hanterar i dag ärenden om förelägganden och förbud vid bristande tillsyn eller skötsel av hundar enligt 8 §. Vanligtvis handlar det om föreskrifter om munkorg, koppeltvång eller att hunden inte får rastas tillsammans med andra hundar. Utredningen har föreslagit att dessa uppgifter ska övertas av länsstyrelserna. *Djurskyddet i Sverige, Jordbruksverket och samtliga länsstyrelser* anser att uppgiften ska ligga kvar på Polismyndigheten med hänvisning till att ärendena har närmare koppling till polisens uppdrag att skydda medborgare och avvärja fara än till länsstyrelsernas djurskyddsarbete. Som framgått i avsnitt 5 anser regeringen att de flesta av Polismyndighetens uppgifter enligt tillsynslagen bör flyttas över till länsstyrelserna. När det gäller förelägganden och förbud enligt 8 § finns det flera skäl som talar för att uppgifterna inte bör ligga hos Polismyndigheten. Bland annat rör det sig till stor del om förvaltningsrättsliga uppgifter som inte är akuta och besluten skiljer sig från de som Polismyndigheten normalt fattar. Tydligast blir detta om man granskar vilka arbetsmoment som ingår i arbetsuppgifterna. Handläggaren upprättar ett föreläggande med en redogörelse för omständigheterna i ärendet. Redogörelsen kan exempelvis grunda sig på en rapport från polismän i yttre tjänst eller uppgifter från den vars hund blivit angripen. Ägaren eller innehavaren får sedan tillfälle att yttra sig. En slagning görs också i Jordbruksverkets hundregister. Belastnings- och misstankeregistren får däremot inte användas, se lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister. Efter det att svarstiden har gått ut kan beslut fattas i ärendet. Länsstyrelserna har redan i dag liknande arbetsuppgifter då de bl.a. har möjlighet att meddela förelägganden och förbud enligt 26 § djurskyddslagen. Som framgått tidigare är det också en fördel att samla de flesta uppgifterna inom djurområdet på samma myndighet. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att länsstyrelserna tar över uppgiften att meddela förelägganden och förbud enligt 8 § tillsynslagen.

Polismyndigheten har föreslagit att en ny bestämmelse, som motsvarar 27 § djurskyddslagen och 13 § lagen om provtagning på djur m.m., förs in i tillsynslagen för att göra det möjligt för länsstyrelsen att få upplysningar och kunna ta del av handlingar om den som äger eller har haft hand om en hund. Enligt nämnda bestämmelser har en kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar som behövs för kontrollen. Till skillnad från djurskyddslagen ställer inte tillsynslagen krav på att länsstyrelserna har en i förväg planerad ordinär tillsynsverksamhet som motsvarar den som bedrivs på djurskyddsområdet. En effektiv och ändamålsenlig tillämpning av tillsynslagen kommer i stället att bygga på att Polismyndigheten lämnar de uppgifter som länsstyrelsen behöver för att meddela beslut. En sådan uppgiftsskyldighet bör därför utformas i förordning med motsvarande regler på djurskyddsområdet som förebild (se 71 § djurskyddsförordningen). En uppgiftsskyldighet blir sekretessbrytande enligt 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och Polismyndigheten kan därmed informera länsstyrelsen om

brottsmisstankar och andra omständigheter som kan läggas till grund för ingripanden enligt tillsynslagen. Enligt 18 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen följer sekretessen med uppgift som hänför sig till förundersökning i brottmål när den lämnas vidare till annan myndighet. Med en uppgiftsskyldighet för Polismyndigheten och den direktåtkomst till hundregistret som länsstyrelserna har, bör länsstyrelsernas uppgifter om den som äger eller har haft hand om en hund vara tillräckliga och det saknas, i vart fall i nuläget, skäl för en ny bestämmelse motsvarande den i 27 § djurskyddslagen, som Polismyndigheten föreslagit. Det saknas också beredningsunderlag för ett införande av en sådan bestämmelse.

8.2 Förelägganden om märkning och registrering av hundar

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska överta uppgiften att meddela förelägganden om märkning och registrering av hundar.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte några synpunkter på förslaget. *Länsstyrelserna* har inget att invända mot att länsstyrelsen ges möjlighet att utfärda förelägganden om att märka och registrera hundar i samband med djurskyddsärenden. I de fall frågan hanteras enbart med stöd av tillsynslagstiftningen anser länsstyrelserna dock att Polismyndigheten fortsatt bör vara den myndighet som utfärdar aktuella förelägganden.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 9 § tillsynslagen får Polismyndigheten meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund enligt tillsynslagen ska följas. Ärendena inleds typiskt sett genom att det framkommer att en hund inte är märkt eller registrerad. Detta kan exempelvis framkomma i samband med ett polisingripande. Handläggaren kontrollerar uppgifterna genom en slagning i Jordbruksverkets hundregister. Hundägaren föreläggs därefter att låta märka eller registrera hunden. Efter viss tid följer handläggaren upp att hunden har blivit märkt eller registrerad.

Den här typen av förelägganden tar visserligen sikte på ett problem som har koppling till allmän ordning och säkerhet, nämligen aggressiva hundar som skrämmer och stör. Sambandet mellan själva märkningen eller registreringen och ordningsstörningen är dock mindre tydligt, eftersom det inte ställs något krav på att hunden som ska märkas och registreras har orsakat någon skada eller olägenhet. Enligt regeringens mening finns det inte några fördelar med att Polismyndigheten handlägger dessa ärenden, som inte kräver en polismans särskilda yrkesutbildning eller befogenheter, annat än att polismän i yttre tjänst av en händelse kan komma i kontakt med omärkta och oregistrerade hundar.

Regeringen föreslår därför att länsstyrelserna ska ta över ansvaret att meddela förelägganden om märkning och registrering av en hund enligt 9 § tillsynslagen.

8.3 Beslut om omhändertagande av hundar

Regeringens förslag: Det huvudsakliga ansvaret för att omhänderta hundar ska flyttas över till länsstyrelsen. Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet ska Polismyndigheten få besluta om detta.

Om en hund har omhändertagits ska ägaren eller innehavaren inte få förfoga över hunden utan tillstånd av den myndighet som har meddelat beslutet.

Den myndighet som har meddelat beslutet ska besluta att det ska upphöra om det inte längre finns skäl för omhändertagandet.

Utredningens förslag: Överensstämmer i stort med regeringens. I utredningens förslag är Polismyndighetens rätt att omhänderta en hund kopplad till ett polisingripande.

Remissinstanserna: *Samtliga länsstyrelser* anser att uppgiften att omhänderta en hund bör ligga kvar på Polismyndigheten eftersom den ofta är förknippad med andra polisiära ingripanden eller anmälningar. Övriga remissinstanser har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: För att förhindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får Polismyndigheten, om inte andra mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas (11 § tillsynslagen).

Omhändertagande av hundar har en koppling till allmän ordning och säkerhet eftersom syftet är att skydda omgivningen från hundar som kan skada, skrämja eller störa. Att skydda och hjälpa människor som blir attackerade eller hotade av aggressiva hundar är en polisiär kärnuppgift som följer av 2 § polislagen. Bestämmelserna i tillsynslagen varken utvidgar eller begränsar polisens skyldighet att hjälpa allmänheten i sådana situationer. En enskild person som exempelvis känner sig hotad av en kamphund som springer lös i ett bostadsområde kan därför alltid i första hand kontakta polisen för skydd och hjälp. Detta gäller oavsett hur uppgifterna i tillsynslagen fördelas mellan Polismyndigheten och länsstyrelserna.

Omhändertaganden av bitska hundar inleds många gånger genom att en polispatrull är i en situation där frågan om ett omhändertagande blivit aktuell. I dessa situationer är det naturligtvis, som *länsstyrelserna* påpekat, mest effektivt och ändamålsenligt att Polismyndigheten kan besluta att hunden ska omhändertas. Sådana situationer kräver ofta den yrkesutbildning och de befogenheter att använda våld och tvång som en polisman har. Hundar kan dessutom behöva tas om hand under kvällar och helger då länsstyrelsen inte har någon jourberedskap. Mot denna bakgrund bör, som utredningen har föreslagit, Polismyndigheten även fortsättningsvis ha kvar ett visst ansvar för att besluta om omhändertaganden av hundar i akuta situationer. Dessa omhändertaganden behöver inte nödvändigtvis inledas genom ett polisingripande. Ett exempel på detta är hundar som springer lösa i ett område där det finns vilt och ska omhändertas enligt 17 §. Det kan också röra sig om situationer där någon ringer till Polismyndigheten under en kväll eller helg om att en aggressiv och farlig hund springer lös i ett bostadsområde. Regeringen anser därför att ett omhändertagande från

Polismyndighetens sida inte bör vara kopplat till ett polisingripande, som föreslagits av utredningen. Polismyndigheten bör i stället kunna omhänderta en hund för att förhindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta hunden. Detta bör främst ske i akuta situationer där starka ordnings- eller säkerhetsskäl talar för att hunden bör omhändertas omedelbart. När hunden väl är under kontroll och faran är över bör dock ansvaret för djurskötseln så snart som möjligt gå över till länsstyrelsen.

När det inte är fråga om akuta situationer utan uppgifter har framkommit i till exempel en brottsanmälan, en rapportering från ett polisingripande eller en anmälan från enskilda personer handlar det i stället om att en handläggare i efterhand ska göra en bedömning av omständigheterna i ärendet och på grundval av dessa avgöra om det finns skäl att fatta beslut om att omhänderta en hund. I dessa fall kan det inte anses mest effektivt och ändamålsenligt att Polismyndigheten fattar beslut om omhändertagande. Uppgifterna kan inte heller anses ha någon omedelbar koppling till Polismyndighetens kärnverksamhet och de kan inte anses kräva de befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten. I dessa situationer bör därför ansvaret för omhändertagandet flyttas över till länsstyrelsen som har andra liknande uppgifter. Redan i dag fattar länsstyrelserna till exempel beslut om att omhänderta djur, och då även hundar, enligt djurskyddslagen. Att omhänderta en hund innefattar väsentligen samma arbetsuppgifter oavsett om ingripandet sker med stöd av tillsynslagen eller djurskyddslagen. Hundar utgör också en stor andel av de djur som omhändertas enligt djurskyddslagen. Det ligger därför nära till hands att länsstyrelsen ska omhänderta hundar även enligt tillsynslagen.

Enligt gällande regler i 12 § tillsynslagen får ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits inte förfoga över den utan tillstånd av Polismyndigheten. Till följd av att både Polismyndigheten och länsstyrelserna nu föreslås få fatta beslut om omhändertagande av hundar enligt tillsynslagen bör 12 § ändras så att den myndighet som har meddelat beslutet ska ge tillstånd att förfoga över hunden. Det bör även vara den beslutande myndigheten som ska besluta att omhändertagandet ska upphöra om det inte längre finns skäl till det (13 §).

8.4 Verkställighet av beslut om att omhänderta hundar

Regeringens förslag: Om ett beslut om omhändertagande har fattats av Polismyndigheten ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska i sin tur skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla. Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska dock länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

Utredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna framför samma synpunkter på förslaget som när det gäller verkställighet av beslut och omedelbara omhändertaganden enligt djurskyddslagen, se avsnitt 7.1 och 7.2.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget om att Polismyndigheten skyndsamt ska informera länsstyrelsen om ett beslut om omhändertagande, som i sin tur skyndsamt ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla, är utformat på motsvarande sätt som den föreslagna ändringen av 32 § djurskyddslagen. Detta innebär att samma skyndsamhetskrav föreslås gälla som vid omhändertaganden enligt djurskyddslagen. I avsnitt 7.2 har regeringen motiverat varför det ska finnas ett krav på skyndsamhet och hur detta bör formuleras. Likheterna med djurskyddslagen är så stora att motsvarande regler bör tas in även i tillsynslagen.

Regeringen har i avsnitt 7.1 motiverat varför länsstyrelserna bör ansvara för att verkställa beslut om omhändertagande av djur enligt djurskyddslagen. Samma skäl gör sig gällande när det gäller omhändertagande av hundar enligt tillsynslagen. Länsstyrelsen bör därför även ansvara för att verkställa sina egna beslut avseende omhändertagande av hundar. När det gäller beslut som Polismyndigheten själv har meddelat bör dock myndigheten, i likhet med vad som föreslagits på djurskyddsområdet, svara för den initiala verkställigheten under t.ex. kvällar och helger men så snart som möjligt lämna över ansvaret för hundarna till länsstyrelsen. Intresset av en klar, enkel och lättillämpad ordning motiverar att samma regler gäller för alla djur som polisen omhändertar, oavsett om detta sker med stöd av tillsynslagen eller djurskyddslagen. Detta gäller särskilt mot bakgrund av att de båda lagarnas tillämpningsområden delvis överlappar varandra och i vissa fall avser samma hundar och hundägare. På motsvarande sätt som i dag bör även stora delar av det praktiska verkställighetsarbetet kunna utföras av externa uppdragstagare.

8.5 Beslut om att sälja, skänka bort eller avliva hundar som har omhändertagits

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska överta uppgiften att fatta beslut om att sälja, skänka bort eller avliva en hund som har omhändertagits. Länsstyrelsen ska ansvara för att beslutet verkställs.

Utredningens förslag: Överensstämmer i stort med regeringens förslag. Utredningens förslag saknar förtydligandet att länsstyrelsen själv ska ansvara för att beslutet om att sälja, skänka bort eller avliva en hund som har omhändertagits verkställs.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har ingen invändning mot förslaget. *Samtliga länsstyrelser* anser att förslaget att länsstyrelsen ska fatta beslut om att sälja, skänka bort eller avliva en hund som har omhändertagits, på motsvarande sätt som på djurskyddsområdet, är möjligt att genomföra men anser att det bör övervägas om det innebär en effektivisering eller besparing för staten som helhet. *Djurskyddet Sverige* anser att länsstyrelsen även ska ta över uppgiften att besiktiga hundar

eftersom polisens besiktningar av hundar enligt Djurskyddet Sverige har fått mycket kritik.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 8.4 har föreslagits att Polismyndigheten i det inledande skedet bör svara för att verkställa beslut om omhändertagande som myndigheten själv fattat men att verkställigheten så snart som möjligt ska lämnas över till länsstyrelsen. På så sätt kommer Polismyndighetens beslut om att omhänderta djur att hanteras på samma sätt, oavsett om besluten stödjer sig på djurskyddslagen eller tillsynslagen. Ansvarsfördelningen innebär att Polismyndigheten inte längre bör besluta om en omhändertagen hund ska säljas, skänkas bort eller avlivas. I detta skede av handläggningen har länsstyrelsen enligt regeringens förslag tagit över ansvaret för verkställigheten av omhändertagandet. Hunden har tagits om hand och förvaras t.ex. på ett hundpensionat som länsstyrelsen ingått avtal med. Hunden ska därefter testas, bl.a. för att bedöma dess mentala status, och omdömet över hunden ska sedan kommuniceras med hundägaren innan ärendet är klart för avgörande.

I dag är det polisens hundgrupper som utför besiktning av hundar enligt de föreskrifter som har meddelats av dåvarande Rikspolisstyrelsen (RPSFS 2011:2). *Djurskyddet Sverige* anser att länsstyrelsen ska ta över även denna uppgift. Även om inriktningen för polisens hundgrupper främst är en annan – narkotika, vapen, spårning, ordningsstörningar – skulle det leda till ökade kostnader om en annan myndighet behöver bygga upp en motsvarande organisation för att testa hundar. Regeringen anser därför att polisens hundgrupper även i fortsättningen bör besikta hundarna, men då på uppdrag av länsstyrelsen och på dennas bekostnad.

Uppgiften att besluta om en omhändertagen hund ska säljas, skänkas bort eller avlivas har inte något samband med polisens kärnuppgifter och kräver inte heller de särskilda befogenheter och den kompetens som ryms inom Polismyndigheten. Som *länsstyrelserna* själva påpekat fattar de redan i dag beslut om att sälja, skänka bort eller avliva djur på djurskyddsområdet. Regeringen anser inte att denna uppgift skiljer sig väsentligt från de andra uppgifter enligt tillsynslagen som flyttas över. Det får därför anses bidra till en effektivisering att även denna uppgift flyttas över. Regeringens slutsats blir därför att uppgiften att besluta om en omhändertagen hund ska säljas, skänkas bort eller avlivas enligt 12 § tillsynslagen bör flyttas över till länsstyrelsen. Paragrafen bör också förtydligas på så sätt att det i ett andra stycke framgår att länsstyrelsen ska ansvara för att besluten enligt första stycket verkställs (jfr 34 § djurskyddslagen).

8.6 Beslut om hundförbud

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska överta uppgiften att meddela hundförbud.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Samtliga länsstyrelser* påpekar att förslaget sannolikt inte kommer innebära en besparing för staten och att förbudet grundar sig på fakta som hos Polismyndigheten ofta är förknippade med

andra polisiära ärenden utanför länsstyrelsens arbetsområde. *Sveriges lantbruksuniversitet* anser att polisen är bättre skickad att bedöma om en hund använts som vapen och har påpekat att föreslagen ändring kräver att länsstyrelsens personal har tillgång till polisens belastningsregister, vilket även länsstyrelserna påpekat. Även *Djurskyddet i Sverige* anser att uppgiften bör ligga kvar på Polismyndigheten eftersom bedömningen ska göras utifrån om någon använt hund som vapen. *Svenska djurskyddsföreningen* är tveksam till förslaget och anser att det borde vara en polisiär bedömning. Övriga remissinstanser har inte särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Polismyndigheten får i dag meddela hundförbud för den som allvarligt brister eller tidigare har brutit i tillsynen över en hund, 15 §. Ärenden om hundförbud handläggs på i princip samma sätt som andra ärenden enligt tillsynslagen och är mycket ovanliga. År 2013 förekom endast ett tiotal ärenden i hela landet.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas ska bl.a. särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått ett brott där han eller hon har använt en hund som vapen. *Samliga länsstyrelser, Djurskyddet i Sverige, Svenska djurskyddsföreningen* och *Sveriges lantbruksuniversitet* anser att polisen är bättre skickad att göra sådana bedömningar. Även inom Polismyndigheten är det dock ett stort avstånd mellan förvaltningsärendena och förundersökningsverksamheten. Polisens belastnings- och misstankeregister får inte användas vid handläggning enligt tillsynslagen. Att någon har använt en hund som vapen när han eller hon har begått brott framgår inte heller av belastningsregistret. För tillgång till den informationen krävs att man tar del av domen. Tvärtemot vad *Sveriges lantbruksuniversitet* och *länsstyrelserna* anfört behöver därför inte länsstyrelsens personal ha tillgång till polisens belastningsregister för att kunna handlägga ärendena. Som tidigare redovisats bör Polismyndigheten ha en uppgiftsskyldighet gentemot länsstyrelserna. Polismyndigheten kan då informera länsstyrelsen om brottsmisstankar och andra omständigheter som kan läggas till grund för bedömningen i ärendet. Med hänsyn till att en dom i princip alltid föregås av en polisanmälan och förundersökning anser regeringen, till skillnad från utredningen, att länsstyrelsen genom Polismyndighetens uppgiftsskyldighet och länsstyrelsens möjlighet att begära ut domar från domstolarna kan få nödvändig information utan att domstolarna behöver åläggas en underrättelseskyldighet.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas ska även tas särskild hänsyn till om en hundägare vid upprepade tillfällen har varit föremål för förelägganden eller förbud enligt 8 § eller haft hand om en hund som omhändertagits med stöd av 11 §. Som framgått i avsnitt 8.1 och 8.3 föreslår nu regeringen att dessa uppgifter ska övergå till länsstyrelserna. Länsstyrelsen är därmed den myndighet som kommer att ha kännedom om huruvida någon vid upprepade tillfällen har varit föremål för åtgärder enligt 8 eller 11 §§. Med anledning av detta och då det är fråga om förvaltningsrättsliga ärenden som inte kräver den särskilda kompetens och de befogenheter som ryms inom Polismyndigheten anser regeringen att uppgiften bör övergå till länsstyrelserna.

8.7 Länsstyrelsen ges möjlighet att begära hjälp av Polismyndigheten

Regeringens förslag: Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa sina beslut. Handräckning får begäras endast om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter att använda våld eller tvång behöver tillgripas, eller det annars finns synnerliga skäl.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har samma synpunkter på förslaget som när det gäller handräckningsbestämmelsen i djurskyddslagen, se avsnitt 7.3.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med vad som gäller den bestämmelse som finns i djurskyddslagen bör det i tillsynslagen införas en bestämmelse om att Polismyndigheten ska lämna den hjälp (handräckning) som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa sina beslut. Som framgått i avsnitt 7.3 kan hjälp från Polismyndigheten behövas om länsstyrelsen ställs inför våldsamma eller hotfulla situationer eller om polisens medverkan är nödvändig för att överhuvudtaget kunna genomföra myndighetsåtgärderna. Ett exempel är att ägaren vägrar öppna när länsstyrelsens tjänstemän ska verkställa ett beslut om omhändertagande av en hund. En sådan bestämmelse ger en polisman rätt, om det är nödvändigt, att med tvång bereda sig tillträde till lägenheten där hunden finns för att verkställa beslutet att omhänderta hunden, 20 § första stycket fjärde meningen polislagen. Handräckningsbestämmelsen bör i övrigt utformas på samma sätt som 27 a § djurskyddslagen, se vidare under avsnitt 7.3 där även remissinstansernas synpunkter behandlats.

8.8 Kostnader för omhändertagna hundar

Regeringens förslag: Länsstyrelsen och Polismyndigheten får, om det finns särskilda skäl, i enskilda fall medge undantag från skyldigheten för ägaren eller innehavaren att betala de kostnader som omhändertagandet har medfört. Kostnaderna ska i sådana fall slutligt betalas av den myndighet som har gett förskott på kostnaden. Om en hund som har omhändertagits ska säljas får länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut ersättning för sina kostnader för omhändertagandet och försäljningen ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

Utredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges lantbruksuniversitet* anser att förslaget kan innebära problem med utkrävande av ansvar mellan myndigheterna och att en osäkerhet för djurägaren kan uppstå om vilken myndighet som har hand om hans eller hennes ärende. Övriga remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § tillsynslagen ska som huvudregel betala de kostnader som omhändertagandet medfört. Om det finns särskilda skäl får Polismyndigheten enligt gällande regler i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaden. Kostnaderna får förskottas av allmänna medel och om en omhändertagen hund har sålts genom Polismyndighetens försorg, får Polismyndigheten ta ut ersättning för kostnaden för omhändertagandet och försäljningen ur köpeskillingen, 20 §. Det anges också i 20 § sista stycket att om det efter att Polismyndigheten har fått täckning för sina kostnader återstår pengar från köpeskillingen tillfaller dessa ägaren.

På samma sätt som enligt förslaget i djurskyddslagen bör både länsstyrelsen och Polismyndigheten i en ny reglering få ge förskott på kostnader av allmänna medel eftersom bägge myndigheterna kan ha kostnader för samma omhändertagna hund. Om både länsstyrelsen och Polismyndigheten har förskottat kostnader beträffande samma hund bör länsstyrelsen i första hand få täckning för sina kostnader ur köpesumman om hunden säljs. Både länsstyrelsen och Polismyndigheten bör även få möjlighet att i enskilda fall medge undantag från skyldigheten för ägaren eller innehavaren att betala de kostnader som omhändertagandet har medfört. Kostnaderna ska i sådana fall slutligt betalas av den myndighet som har förskottat kostnaden. Hanteringen av kostnaderna bör enligt regeringens bedömning kunna lösas av myndigheterna på ett praktiskt sätt. Sådana problem med utkrävande av ansvar mellan myndigheterna som *Sveriges lantbruksuniversitet* befarar bör därför inte uppstå. Eftersom länsstyrelsen kommer ha huvudansvaret och handlägga de flesta ärendena bör inte heller någon större osäkerhet om vilken myndighet som har hand om djurägarens ärende uppkomma.

Det följer av allmänna förmögenhetsrättsliga principer att medel som kvarstår efter det länsstyrelsen och, i förekommande fall, Polismyndigheten har fått täckning för sina kostnader tillfaller ägaren. Det är därför inte nödvändigt att ange detta i författningstexten och den sista meningen i nuvarande bestämmelse bör därför tas bort.

8.9 Underrättelser från jakträttshavare

Regeringens förslag: Länsstyrelsen ska ta emot underrättelser från jakträttshavare om att han eller hon har omhändertagit en hund som springer lös i ett område där det finns vilt. Om jakträttshavaren inte vill ta hand om hunden ska länsstyrelsen ansvara för att omhänderta hunden. Kan inte hunden tas om hand får länsstyrelsen besluta att avliva hunden. Om inte ägaren eller innehavaren inom viss tid har återtagit hunden får länsstyrelsen besluta att sälja, skänka bort eller avliva hunden.

Utredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte några synpunkter på förslaget. *Jägarnas riksförbund* ser svårigheter som kan drabba jägare och markägare och anser därför inte att nuvarande system

ska ändras. *Djurskyddet i Sverige* anser att det är en polisiär uppgift att avliva en hund alternativt en uppgift för en jägare som i så fall bör tillkallas av polis. Även *Sveriges lantbruksuniversitet* är tveksam till att det är en lämplig uppgift för länsstyrelsen att avliva en hund.

Skälen för regeringens förslag: Även om det är ytterst sällan som Polismyndigheten tar emot underrättelser om att jakträttshavare har omhändertagit hundar som springer lösa i marker där det finns vilt kan det bli fråga om en för Polismyndigheten ganska omständlig och verksamhetsfrämmande hantering. Hunden ska transporteras och förvaras och senare säljas, skänkas bort eller avlivas. Till detta kommer också beslut om hur kostnaderna ska fördelas. Detta gäller även om det bara rör sig om enstaka ärenden i hela landet. Regeringens uppfattning är därför att det även i detta fall saknas bärande skäl för att denna typ av uppgifter ska utföras av Polismyndigheten. Enligt regeringens förslag kommer länsstyrelsen även att ha andra liknande uppgifter inom djurområdet och kommer även enligt djurskyddslagen ansvara för att verkställa beslut om att avliva djur, däribland hundar. Med tillgång till bl.a. länsveterinärer och djurskyddsutbildad personal får länsstyrelsen anses vara väl lämpad för uppdraget.

Jägarnas riksförbund har framhållit att förslaget innebär att en person som omhändertagit en hund enligt 17 § kan tvingas behålla den tills länsstyrelsen öppnar och att Polismyndigheten som är rikstäckande och har öppet dygnet runt därför har bättre förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter än länsstyrelsen. Förbundet har också framfört att det kan vara en betydande resväg till länsstyrelsens kontor, vilket kan drabba den som omhändertar hunden. Så som 11 § andra stycket tillsynslagen numera föreslås utformas har Polismyndigheten möjlighet att omhänderta en hund som orsakar skada eller avsevärd olägenhet om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta hunden. Detta kan t.ex. vara om en hund av starka ordnings- eller säkerhetsskäl behöver omhändertas omedelbart under kvällar och helger då länsstyrelsen inte har någon jourberedskap. Polismyndigheten bör därför i dessa fall ha möjlighet att omhänderta hunden. Eftersom det är ytterst sällan som bestämmelsen aktualiseras, och att antalet enligt Jägarnas riksförbud sannolikt kommer bli ännu färre i takt med att jakthundspejlar utvecklas, kan inte heller den omständigheten att det kan vara betydande resväg till länsstyrelsens kontor anses väga så tungt att förslaget inte bör genomföras. Regeringen föreslår därför att länsstyrelsen i stället för Polismyndigheten ska ta emot underrättelser om att en jakträttshavare omhändertagit en hund som springer lös i marker där det finns vilt samt därefter transportera, förvara, sälja, skänka bort eller avliva hunden enligt 17–18 §§.

8.10 Anmälningar om att någon har dödat en hund som anträffats lös i ett område där det finns lantbruksdjur och tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter

Regeringens bedömning: Polismyndigheten bör ha kvar uppgiften att ta emot anmälningar om att någon har dödat en hund som har anträffats lös i ett område där det finns lantbruksdjur.

Polismyndigheten bör också ha kvar uppgiften att besluta i frågor om tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter inom tätbebyggt område.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Djurskyddet Sverige* anser att länsstyrelsen även ska ta över uppgiften att besluta i frågor om tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter och att en djurskyddsmässig bedömning från en veterinär ska ligga bakom ett eventuellt beslut om avlivning. Övriga remissinstanser har inte några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Polismyndigheten har i dag till uppgift att ta emot anmälningar om att någon har dödat en hund som har anträffats lös i ett område där det finns lantbruksdjur, 14 §. Ärendena förekommer ytterst sällan, och i stora delar av landet har bestämmelsen inte använts överhuvudtaget. Det fåtal anmälningar som förekommit har inte inneburit någon belastning för Polismyndigheten och därför inte heller påverkat polisens kärnverksamhet. Anmälningarna leder bara till att polisen försöker identifiera och underrätta hundägaren, det blir därför inte fråga om någon transport, förvaring eller andra tidskrävande uppgifter. Mot den bakgrunden bör uppgiften enligt 14 § att ta emot anmälningar om att någon har dödat en hund som anträffats lös i ett område där det finns lantbruksdjur ligga kvar hos Polismyndigheten.

Djurskyddet Sverige anser att länsstyrelserna även bör besluta i frågor om tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter enligt 21 § och att en djurskyddsmässig bedömning från en veterinär ska ligga bakom ett eventuellt beslut om avlivning. Uppgiften att besluta i frågor om tillstånd för jakträttshavare att avliva övergivna eller förvildade katter kännetecknas av att uppgiften har en tydlig koppling till vapen- och ordningsfrågor eftersom den handlar om vem som får avlossa skjutvapen inom tätbebyggt område. Regeringen anser därför att uppgiften bör ligga kvar på Polismyndigheten.

8.11 Överklagande av länsstyrelsens beslut

Regeringens förslag: Länsstyrelsens beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 26 § tillsynslagen får Polismyndighetens beslut enligt lagen och beslut om registrering av hund

som meddelas av Jordbruksverket eller den som ansvarar för driften av registret överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Med anledning av att länsstyrelsen föreslås få meddela beslut enligt lagen bör bestämmelsen ändras på så sätt att även länsstyrelsernas beslut enligt lagen får överklagas.

9 Polismyndighetens uppgifter på jaktområdet

Regeringens bedömning: Polismyndigheten bör ha kvar sina uppgifter på jaktområdet.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna instämmer i bedömningen eller har inte några synpunkter på den. *Djurskyddet Sverige* lyfter särskilt fram att samarbetet med Nationella Viltolycksrådet fungerar bra. *Svenska jägareförbundet* anser att Polismyndighetens uppgifter att omhänderta statens vilt som påträffas döda eller dödas enligt 33–38 §§ jaktförordningen bör överföras till länsstyrelsen eftersom Polismyndigheten inte bör hålla på med transport och omhändertagande av döda djur.

Skälen för regeringens bedömning: Polismyndigheten har en rad olika uppgifter på jaktområdet. Bland annat tar myndigheten emot underrättelser om viltolyckor med motorfordon och vildtar åtgärder för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas (26 a § jaktlagen och 40 § jaktförordningen), tar emot underrättelser om jaktskadat eller dött vilt av vissa arter (28 § jaktlagen och 36 § jaktförordningen), låter avliva vilt som orsakar skada eller är farligt för människor (9 § jaktlagen) samt svarar för organisation och samordning av verksamheten för eftersök av trafikskadat vilt (14 § förordningen [2014:1102] med instruktion för Polismyndigheten). I praktiken handlar det dock nästan uteslutande om att ta emot underrättelser om viltolyckor med motorfordon och att vidta åtgärder för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas. De andra uppgifterna har ett nära samband med eftersöksverksamheten och är så sällan förekommande att de i praktiken saknar betydelse.

Den enskilda uppgiften att ansvara för att eftersök av älg, hjort och annat vilt som skadas i trafiken genomförs har en förhållandevis svag koppling till de polisiära kärnuppgifterna. Ur ett helhetsperspektiv finns det dock starka skäl för att Polismyndigheten ska ha kvar sina uppgifter på jaktområdet. Polismyndigheten bör av naturliga skäl även i fortsättningen ta emot anmälningar om att trafikolyckor inträffat. Polismännen säkrar olycksplatsen, hjälper skadade, leder om trafiken och förhindrar ytterligare skador. Allt detta ingår i polisens uppgift att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Beröringspunkter finns också med polisens uppgift att utreda brott. Frågor om någon har gjort sig skyldig till brott mot exempelvis trafikförordningen kan uppkomma i samband med trafikolyckor. I nuläget är också föraren av det fordon som

varit inblandad i en trafikolycka där en sammanstötning skett med djur av vissa arter skyldig att kontakta polisen och märka ut olycksplatsen, se 40 § första stycket jaktförordningen. Till detta ska läggas att Polismyndigheten, genom sina regionala kommunikationscentraler, har den jourberedskap som krävs för att ta emot underrättelserna. Samarbetet inom ramen för Nationella Viltolycksrådet har inneburit att polisen främst har samordnande och ledande uppgifter på jaktområdet. Själva eftersöken genomförs av särskilt utsedda jägare. En renodling av den dominerande uppgiften på jaktområdet kan därför redan sägas ha ägt rum. Några skäl att flytta över vissa enskilda uppgifter, så som föreslagits av *Svenska jägareförbundet*, finns därför inte enligt regeringen. Regeringens bedömning är följaktligen att Polismyndigheten bör ha kvar sina uppgifter på jaktområdet.

10 Polismyndighetens övriga uppgifter med inriktning på djur

Regeringens bedömning: Polismyndigheten bör ha kvar sina arbetsuppgifter enligt lagen om ägofred och rennärlagslagen.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i denna fråga.

Skälen för regeringens bedömning: Polismyndigheten tar i vissa situationer emot anmälningar om att någon har tagit hand om eller avlivat ett djur. Sådana bestämmelser finns bl.a. i ägofredslagen (1933:269) och rennärlagslagen (1971:437). Om kor, får och andra s.k. hemdjur olovligen kommer in på annans mark tillämpas en ordning som liknar vad som gäller för hittegods, se 52–57 §§ ägofredslagen. Markägaren får ta hand om djuret, men ska underrätta den som äger djuret eller, om han eller hon inte är känd, kungöra omhändertagandet i en ortstidning. Om djurägaren inte hör av sig ska omhändertagandet anmälas till Polismyndigheten. Polismyndighetens uppgift enligt ägofredslagen består alltså i att ta emot anmälningar. Polismyndigheten ska också ta emot djurrelaterade anmälningar om någon har dödat hund som stör renskötseln. När renar befinner sig inom betesområde då renskötsel är tillåten, ska hund som inte används i renskötseln hållas kopplad eller instängd, om inte länsstyrelsen medger annat (93 § rennärlagslagen). Detsamma gäller i princip även när renar flyttas. En hund som jagar eller på annat sätt ofredar renar i områden där renskötsel är tillåten får dödas av renägaren, om hunden inte kan tas omhand. Den som dödat hunden är skyldig att snarast möjligt anmäla detta till Polismyndigheten. Anmälningsskyldigheten är straffsanktionerad.

De aktuella arbetsuppgifterna förekommer inte alls eller ytterst sällan och saknar därmed betydelse för Polismyndighetens kärnverksamhet. Lagen om ägofred har anknytning till hittegodsområdet. På motsvarande sätt kan frågor om huruvida det har varit tillåtet för en renägare att döda

en hund väcka frågor om ansvar för skadegörelse enligt 12 kap. 1 § brottsbalken. En hundägare som förlorat sin hund vänder sig också troligen till Polismyndigheten. Regeringen anser därför att Polismyndigheten bör ha kvar sina nuvarande uppgifter enligt ägofredslagen och rennäringslagen.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

11.1 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2018.

Utredningens förslag innebar att lagändringarna skulle träda i kraft den 1 januari 2017.

Remissinstanserna: *Arbetsgivarverket* framhåller vikten av att nödvändiga beslut fattas i god tid så att förhandlingar enligt lagen (1976:850) om medbestämmande i arbetslivet och andra skyldigheter enligt lag och avtal kan efterföljas. Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Länsstyrelserna kommer enligt regeringens förslag att ta över de flesta av Polismyndighetens uppgifter enligt såväl djurskyddslagen som tillsynslagen. Detta ställer krav på att länsstyrelserna ges en rimlig tid för att i olika avseenden kunna förbereda sig på de nya uppgifterna, bl.a. när det gäller rekrytering av personal och utbildningsinsatser. Länsstyrelserna behöver också tid för att ingå avtal alternativt tillträda Polismyndighetens befintliga avtal med externa entreprenörer om bl.a. transport och förvaring av de djur som omhändertas och där länsstyrelserna nu ska verkställa sina egna beslut. Även Polismyndigheten behöver ges tid att, om så krävs, anpassa de avtal som Polismyndigheten har ingått med externa entreprenörer till de lägre volymer av djur som följer av förslagen. Regeringen anser därför att lagändringarna bör träda i kraft den 1 juni 2018.

11.2 Övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Äldre bestämmelser ska gälla i de ärenden där det före ikraftträdandet har meddelats ett beslut om att omhänderta ett djur med stöd av djurskyddslagen. Äldre bestämmelser ska också gälla om ett ärende enligt lagen om tillsyn över hundar och katter har inletts vid Polismyndigheten men inte avgjorts före ikraftträdandet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Enligt allmänna processrättsliga principer ska de nya bestämmelserna tillämpas genast efter ikraftträdandet. Det innebär att bestämmelserna ska tillämpas på varje processuell företeelse som inträffar efter det att bestämmelserna trätt i kraft. Eftersom det inte är lämpligt att flytta över de ärenden som redan handläggs hos Polismyndigheten till länsstyrelserna krävs övergångsbestämmelser.

När det gäller djurskyddslagen bör äldre lagbestämmelser fortsätta att gälla i de ärenden i vilka länsstyrelsen eller Polismyndigheten före ikraftträdandet har meddelat beslut om att omhänderta ett djur. Avgörande är alltså tidpunkten för meddelandet av beslutet. Det krävs inte att beslutet har verkställts före ikraftträdandet. Polismyndigheten ska alltså i dessa ärenden verkställa länsstyrelsens beslut om såväl omhändertagande av djur som verkställighetsåtgärder efter ett sådant omhändertagande, t.ex. försäljning av djuret. Polismyndigheten ska också besluta om återbetalning av de kostnader som har uppkommit på grund av omhändertaganden av djur som har beslutats före ikraftträdandet.

När det gäller tillsynslagen bör äldre lagbestämmelser gälla i de ärenden som har inletts vid Polismyndigheten men inte avgjorts före ikraftträdandet. Om ett ärende uppkommit genom ett klagomål från enskilda personer anses ärendet ha inletts genom att handlingen eller uppgiften har kommit in till Polismyndigheten. Har ärendet uppkommit på myndighetens eget initiativ får ärendet anses ha inletts när det lagts upp i Polismyndighetens verksamhetsstöd och tilldelats ett ärendenummer.

Om en enskild överklagar en förvaltningsmyndighets beslut ska, i enlighet med 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291), den myndighet som först beslutade i saken vara den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen.

Något särskilt behov av övergångsbestämmelser i övrigt finns inte.

12 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen leder till kostnadsökningar för länsstyrelserna. Regeringen har i vårpropositionen 2017 aviserat att verksamhet och medel ska föras från Polismyndigheten till länsstyrelserna. I budgetpropositionen för 2018 kommer regeringen att föreslå att kostnadsökningarna för länsstyrelserna finansieras genom att 34 miljoner kronor överförs för 2018 och att det från och med 2019 överförs 58 miljoner kronor permanent.

Utredningens bedömning: Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens med undantag för att utredningen föreslagit att 45 miljoner kronor ska överföras årligen från Polismyndighetens anslag.

Remissinstanserna: *Samtliga länsstyrelser* och *Djurskyddsinspektörernas riksförening* anser att utredningens föreslagna finansiering är otillräcklig. *Djurskyddet Sverige* och *Djurens Rätt* har

påpekat att länsstyrelserna redan idag har för små resurser att utföra önskat arbete på djurskyddsområdet och att ytterligare resurser behöver tillföras länsstyrelserna. Övriga remissinstanser har inga synpunkter på utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Förslagen innebär att länsstyrelserna får fler uppgifter både på djurskyddsområdet och enligt tillsynslagen. Genom dessa förslag ges Polismyndigheten bättre förutsättningar att arbeta effektivt och med hög kvalitet i kärnverksamheten, dvs. att bekämpa brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Förslagen innebär ökade kostnader för länsstyrelserna och minskade kostnader för Polismyndigheten. Enligt den uppskattning som görs av utredningen bedöms länsstyrelsernas sammanlagda kostnader för de nya arbetsuppgifterna uppgå till 60 miljoner kronor per år. Av denna kostnad förväntas länsstyrelserna få tillbaka ca 15 miljoner kronor från djurägarna. *Samtliga länsstyrelser* anser att en finansiering av förslagen bör ligga på över 80 miljoner kronor per år. I beloppet ingår en förväntad kreditförlust på 15 miljoner kronor, eftersom länsstyrelsernas bedömning är att återkraven inte kommer att ge några intäkter. Enligt regeringens bedömning uppgår kostnaderna till ca 68 miljoner kronor per år och av dessa bör länsstyrelserna kunna få tillbaka ca 10 miljoner kronor per år genom återkrav från djurägarna. Regeringen kommer därför i budgetpropositionen för 2018 föreslå att kostnadsökningarna för länsstyrelserna ska finansieras genom en överföring av medel från Polismyndighetens anslag om 34 miljoner kr för 2018 och från och med 2019 en permanent överföring om 58 miljoner kronor.

All förvaring av omhändertagna djur utförs idag av hundpensionat, katthem, andra företag och ideella föreningar. I vissa fall sköter företagen som anlitas även transporter av omhändertagna djur. Länsstyrelsernas behov av att anlita externa entreprenörer bedöms vara lika stort som för Polismyndigheten. Vid Polismyndigheten pågår för närvarande omförhandling av ramavtal som berör denna verksamhet. Myndigheten strävar efter att i de nya avtalen ta höjd för att länsstyrelserna under en övergångsperiod ska kunna utnyttja samma avtal. Företagen bör därför inte påverkas ekonomiskt av förslagen. Som utredningen konstaterat är det dock rimligt att Polismyndigheten informerar företagen, och allmänheten, om det förändrade myndighetsansvaret på djurområdet. Kostnaderna för dessa informationsinsatser bedöms rymmas inom befintliga anslagsramar.

Enligt utredningen är det svårt att överblicka hur många anställda som helt eller huvudsakligen arbetar med djuruppgifter inom Polismyndigheten. Det rör sig dock om ett begränsat antal anställda. Utredningen har bedömt att det rör sig om 10–20 personer. Vid förändringen ska Polismyndigheten och länsstyrelserna beakta 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Vilka konsekvenser förändringen får för personalen är det för närvarande inte möjligt att uttala sig om.

När det gäller konsekvenserna för djurskyddsinspektörerna och andra tjänstemän vid länsstyrelserna är en positiv effekt att enskilda inspektörer i vissa avseenden kan arbeta mer effektivt, detta eftersom en inspektör som omedelbart omhändertar ett djur inte behöver invänta polis för att verkställa beslutet. Det finns en risk att länsstyrelsens tjänstemän utsätts

för våld eller hot om våld vid verkställighetsärenden. Länsstyrelsens personal ska dock inte själva behöva hantera denna typ av situationer utan Polismyndigheten ska även i fortsättningen vara skyldig att lämna länsstyrelsen den hjälp (handräckning) som är nödvändig i hotfulla eller våldsamma situationer eller när sådana situationer kan befaras uppstå.

Förslagen bedöms inte medföra några konsekvenser för jämställdheten mellan män och kvinnor.

13 Författningskommentar

13.1 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

27 a § Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de *EU-bestämmelser* som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av *EU-bestämmelserna*.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. *det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismanns särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller*

2. *det annars finns synnerliga skäl.*

Paragrafen innehåller regler om Polismyndighetens skyldighet att lämna länsstyrelserna och andra myndigheter hjälp (handräckning) vid utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt djurskyddslagen. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Ändringarna i *första stycket* är av språklig och redaktionell art. Ordet ”EG-bestämmelser” har ersatts med ”EU-bestämmelser” för att anpassa terminologin.

Bestämmelsen i *andra stycket* är ny. I den tydliggörs hur möjligheten att begära hjälp enligt första stycket tillämpas redan i dag och den innebär alltså ingen förändring i sak. I första punkten anges att Polismyndighetens hjälp får begäras endast om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att de särskilda befogenheter att använda våld och tvång som en polisman har behövs för att en myndighetsåtgärd ska kunna genomföras. Det är den begärande myndigheten som ska bedöma och avgöra om det i ett enskilt fall finns förutsättningar att begära hjälp av Polismyndigheten. Detta innebär att Polismyndigheten vid en sådan begäran inte ska pröva förutsättningarna för handräckning.

Av 10 § polislagen följer att en polisman, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, får använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd, bl.a. om han eller hon möts med våld eller hot om våld (p. 1) eller om polismannen annars med laga stöd har att bereda sig tillträde till, spärra av, stänga till eller utrymma byggnad, rum eller område eller biträda någon i myndighetsutövning med en sådan eller någon liknande åtgärd (p. 6).

Den som utför kontrollen eller ska verkställa ett beslut får begära hjälp av Polismyndigheten t.ex. i de fall den berörde djurägaren tidigare har uttalat hot mot länsstyrelsens tjänstemän vid deras myndighetsutövning eller vägrat att släppa in dem i de lokaler och andra utrymmen där djuren hålls. Biträde av Polismyndigheten ska enligt andra punkten också kunna begäras i andra fall om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan t.ex. anses föreligga då det finns en överhängande risk att djur eller människor kommer till skada och man inte kan avvakta att verkställigheten löses på annat sätt.

30 § Påträffas ett djur så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan genast avliva djuret.

Den som har avlivat djuret ska *informera* ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska *länsstyrelsen* underrättas.

Paragrafen reglerar avlivning av svårt sjuka eller skadade djur och underrättelser om en sådan avlivning. Övervägandena finns i avsnitt 7.4. Paragrafen har ändrats på så sätt att uppgifterna att ta emot en underrättelse enligt *andra stycket* har flyttats från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Övrig ändring i andra stycket är endast språklig.

31 § Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska *omhändertas* om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,

2. ett beslut som meddelats enligt 26 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

3. ett beslut som meddelats enligt 29 § inte följs,

4. den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott enligt 36, 36 a eller 36 c § eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Länsstyrelsen ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.

Paragrafen reglerar omhändertagande av djur och vem som ska ansvara för att beslutet verkställs. Bestämmelsen har ändrats på så sätt att länsstyrelsen själv ska ansvara för att verkställa sina beslut. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

32 § Trots det som föreskrivs i 31 § 1 om tillsägelse och rättelse ska länsstyrelsen eller Polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart ska omhändertas om

1. det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpt,

2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas, eller

3. det i övrigt bedöms absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av Polismyndigheten, ska *myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.*

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om

omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

Paragrafen behandlar omedelbara omhändertaganden av djur. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

I *andra* stycket har det införts ett krav på att Polismyndigheten skyndsamt informerar länsstyrelsen om ett beslut om omhändertagande som Polismyndigheten fattat. Bestämmelsen har även ändrats på så sätt att länsstyrelsens prövning av Polismyndighetens beslut i fortsättningen ska ske skyndsamt i stället för snarast. Att en anmälan eller en prövning ska göras skyndsamt innebär att den normalt bör kunna göras inom någon eller några arbetsdagar. Vad som utgör en skyndsamt hantering måste dock avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall. Förhållandena kan vara sådana att ytterligare dröjsmål är ofrånkomligt. Syftet med det omformulerade skyndsamhetskravet för länsstyrelsernas del är att tydliggöra att de inte behöver ha en jourberedskap för sitt beslutsfattande enligt bestämmelsen. Ändringen att beslutet ska anmälas och inte underställas länsstyrelsen innebär ingen ändring i sak utan är endast en språklig justering.

Ändringarna i *tredje* stycket är en följd av att huvudansvaret för att verkställa beslut om att omhänderta djur enligt lagen har flyttats från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Om Polismyndigheten meddelar ett beslut att omhänderta ett djur med stöd av 32 § ska Polismyndigheten själv ansvara för att verkställa beslutet, vilket bl.a. innefattar att transportera bort och ordna med förvaring av djuret. På motsvarande sätt ska länsstyrelsen ansvara för att verkställa sina egna beslut att omhänderta ett djur. Om länsstyrelsen enligt *andra* stycket beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla ska länsstyrelsen ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet. Även detta ska ske skyndsamt. Också i det här sammanhanget innebär kravet på skyndsamt att ansvaret bör kunna övertas inom någon eller några arbetsdagar. Om länsstyrelsen upphäver Polismyndighetens beslut att omhänderta ett djur ska djuret lämnas tillbaka till djurägaren. Det blir då en uppgift för Polismyndigheten.

34 § När länsstyrelsen beslutar om omhändertagande av djur, ska länsstyrelsen snarast fastställa om djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas.

Om länsstyrelsen har beslutat att djuret ska säljas eller överlåtas på annat sätt och om det visar sig att beslutet inte kan verkställas, får länsstyrelsen i stället besluta att djuret ska avlivas.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första och andra styckena verkställs.

Paragrafen reglerar vad som ska ske med djuret efter ett omhändertagande. Övervägandena finns i avsnitt 7.1. *Tredje* stycket har ändrats på så sätt att länsstyrelsen istället för Polismyndigheten ska ansvara för att beslut enligt första och andra styckena verkställs.

35 § Länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 31 eller 32 §.

Om ett djur omhändertas enligt 31 eller 32 §, ska kostnaden slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl till annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts, får länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut den kostnad som slutligen ska betalas av ägaren ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

Paragrafen reglerar hur de kostnader som uppkommer med anledning av ett omhändertagande av ett djur ska behandlas. Övervägandena finns i avsnitt 7.5.

Första stycket har ändrats till följd av att både länsstyrelsen och Polismyndigheten föreslås verkställa omhändertaganden av djur och därmed bör kunna ge förskott av allmänna medel på kostnader som uppkommer med anledning av omhändertagandet.

Tredje stycket har ändrats till följd av att både länsstyrelsen och Polismyndigheten i vissa fall kan ha förskotterat kostnader av allmänna medel beträffande samma omhändertagna djur. Om ett omhändertaget djur har sålts ska i första hand länsstyrelsens och i andra hand Polismyndighetens kostnader täckas av köpesumman från försäljningen, i den utsträckning kostnaden ska betalas av ägaren. Detta följer av att länsstyrelsen har getts ett huvudansvar för verkställighet av beslut enligt 31 och 32 §§. Om det efter det att länsstyrelsen och Polismyndigheten har fått full täckning för sina kostnader återstår medel ska dessa betalas tillbaka till ägaren. Detta följer av allmänna förmögenhetsrättsliga principer.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt *punkten 1* träder denna lag i kraft den 1 juni 2018.

I *punkten 2* anges att äldre bestämmelser gäller om ett beslut att omhänderta ett djur har meddelats före ikraftträdandet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 11. Av första punkten framgår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juni 2018. Ett undantag från detta finns i andra punkten. Där framgår att äldre bestämmelser ska tillämpas om ett beslut att omhänderta ett djur har meddelats före ikraftträdandet. Avgörande är alltså tidpunkten för meddelandet av beslutet. Det krävs inte att beslutet har verkställts före ikraftträdandet.

13.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

8 § Om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får länsstyrelsen meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skada eller avsevärd olägenhet.

Såväl förelägganden som förbud får förenas med vite.

9 § *Länsstyrelsen* får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund i denna lag ska följas.

Förelägganden enligt första stycket får förenas med vite.

Paragraferna reglerar förelägganden och förbud. Övervägandena finns i avsnitt 8.1 och 8.2. Bestämmelserna har ändrats på så sätt att uppgifterna att meddela förelägganden och förbud enligt paragraferna har flyttats från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Övrig ändring i 9 § är endast språklig.

11 § För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får *länsstyrelsen*, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för något av de syften som anges i första stycket, får Polismyndigheten besluta om detta.

Paragrafen innehåller bestämmelser om omhändertagande av hundar. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Ändringarna i *första stycket* innebär att huvudansvaret för att fatta beslut om att omhänderta hundar har flyttats från Polismyndigheten till länsstyrelsen.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att Polismyndigheten har kvar ett visst ansvar för att besluta om omedelbara omhändertaganden av hundar. Polismyndigheten ska även i fortsättningen kunna besluta om att omedelbart omhänderta en hund om det är nödvändigt för att förhindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Det kan t.ex. röra sig om situationer då polisen vid ett polisingripande är i behov av att akut omhänderta en hund. En annan situation då bestämmelsen kan tillämpas är om hunden utgör en fara för omgivningen och därför behöver omhändertas omedelbart eller om ett omhändertagande behöver initieras under kvällar och helger, då länsstyrelsen inte har någon jourberedskap. Omedelbart omhändertagande bör således främst ske i akuta situationer där starka ordnings- eller säkerhetsskäl talar för att hunden bör omhändertas. När hunden väl är under kontroll och faran är över bör ansvaret för djurskötseln så snart som möjligt gå över till länsstyrelsen enligt 11 a §. Om en mindre ingripande åtgärd än ett omhändertagande aktualiseras vid ett polisingripande kan den frågan bedömas och avgöras i ett senare skede av länsstyrelsen med tillämpning av 8 §. Polismyndighetens underrättelseskyldighet gentemot länsstyrelsen i dessa fall utvecklas i avsnitt 8.1.

11 a § *Om ett beslut om omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.*

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om

omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

Paragrafen, som är ny, innehåller regler om att Polismyndigheten skyndsamt ska informera länsstyrelsen om att myndigheten fattat beslut om omhändertagande och att länsstyrelsen i sin tur skyndsamt ska pröva om beslutet ska fortsätta att gälla. Den reglerar också vem som ska ansvara för att ett beslut om omhändertagande verkställs. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

Uppgiftsfördelningen mellan Polismyndigheten och länsstyrelsen har utformats efter förebild i 32 § djurskyddslagen. Samma skyndsamhetskrav gäller, se kommentaren till den paragrafen. I de fall Polismyndigheten meddelar ett beslut att omedelbart omhänderta en hund med stöd av 11 § ska Polismyndigheten ansvara för att verkställa beslutet, vilket bl.a. innefattar att transportera bort och ordna med förvaring av hunden. På motsvarande sätt ska länsstyrelsen ansvara för att verkställa sina egna beslut att omhänderta en hund. Om länsstyrelsen beslutar att omhändertagandet ska fortsätta att gälla ska länsstyrelsen ta över ansvaret för verkställigheten. Även detta ska ske skyndsamt.

12 § Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av *den beslutande myndigheten*. *Länsstyrelsen* får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första stycket verkställs.

13 § Om det inte längre finns skäl för omhändertagandet, ska *den beslutande myndigheten* besluta att detta genast ska upphöra.

Paragraferna reglerar vilken myndighet som ska besluta i frågor som uppkommer efter att en hund har omhändertagits. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

Paragraferna har ändrats till följd av att både länsstyrelsen och Polismyndigheten får meddela beslut om att omhänderta hundar med stöd av lagen. Av 11 a § framgår att länsstyrelsen ska överpröva omhändertagandebeslut som har meddelats av Polismyndigheten. Om länsstyrelsen vid en sådan prövning kommer fram till att Polismyndighetens beslut ska fortsätta att gälla, är det länsstyrelsen som har meddelat beslutet i den mening som avses i 12 och 13 §§. I de fall länsstyrelsen ännu inte har hunnit överpröva Polismyndighetens beslut om omhändertagande kan även Polismyndigheten undantagsvis behöva fatta beslut om tillstånd att förfoga över den omhändertagna hunden enligt 12 § första stycket första meningen eller om att omhändertagandet genast ska upphöra enligt 13 §.

I 12 § *andra stycket*, som är nytt, förtydligas att det är länsstyrelsen som ska ansvara för att verkställa besluten enligt första stycket.

15 § *Länsstyrelsen* får meddela förbud att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas *ska det* särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt *en* hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om *en* hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud *ska* inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

Hundförbudet får avse viss tid eller gälla tills vidare.

Den som är under femton år får inte meddelas hundförbud.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hundförbud. Övervägandena finns i avsnitt 8.6. Ändringen i *första stycket* innebär att ansvaret för att meddela förbud om att ha hand om hund övergår från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Ändringarna i *andra* och *tredje styckena* är endast språkliga.

17 § Om en hund springer lös i ett område där det finns vilt, får jakträttshavaren eller någon som företräder honom eller henne ta hand om hunden. När detta har skett ska hundens ägare eller innehavare snarast underrättas. Om han eller hon inte är känd ska i stället *länsstyrelsen* underrättas. Om jakträttshavaren eller den som företräder honom eller henne inte vill ta hand om hunden, ska *länsstyrelsen* *ansvara för att omhänderta hunden*.

Kan inte hunden tas om hand, får *länsstyrelsen* *besluta att* avliva hunden, om detta är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till omständigheterna i övrigt.

18 § Har inte ägaren eller innehavaren, efter det att kostnader betalats enligt 20 §, återtagit hunden inom fem dagar efter det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren eller innehavaren inte är känd, inom tio dagar efter det att *länsstyrelsen* underrättades, får jakträttshavaren behålla hunden eller *länsstyrelsen*, efter utredning, besluta att sälja, skänka bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avliva hunden.

Paragraferna innehåller bestämmelser om hundar som springer lösa i områden där det finns vilt. Övervägandena finns i avsnitt 8.9. Paragraferna har ändrats på så sätt att ansvaret för myndighetsuppgifterna har övergått från Polismyndigheten till länsstyrelsen.

Hjälp av Polismyndigheten

18 a § *Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa beslut enligt denna lag.*

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. *det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller*

2. *det annars finns synnerliga skäl.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om Polismyndighetens skyldighet att lämna länsstyrelserna hjälp (handräckning) vid verkställighet av beslut enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.7. När det gäller de närmare förutsättningarna för en begäran om hjälp, se kommentaren till 27 a § djurskyddslagen.

20 § Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. *Länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnaderna.*

Om det finns särskilda skäl, får *länsstyrelsen och Polismyndigheten* i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *den myndighet som har gett förskott på kostnaden.*

Om *länsstyrelsen* har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får *länsstyrelsen och Polismyndigheten* ta ut ersättning för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen *ur köpesumman.*

Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

I paragrafen regleras ansvaret för de kostnader som ett omhändertagande av en hund medför. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

Som en följd av den nya uppgiftsfördelningen mellan Polismyndigheten och länsstyrelserna kan båda myndigheterna behöva ge förskott på kostnader av allmänna medel. Merparten av kostnaderna kommer dock att hanteras av länsstyrelserna. Detta följer av 11 a §. Om länsstyrelsen meddelar beslut att omhänderta en hund får myndigheten ge förskott på kostnaderna för att verkställa beslutet. På motsvarande sätt får Polismyndigheten ge förskott på de kostnader som Polismyndighetens beslut för med sig, men inte kostnader som uppkommer efter det att länsstyrelsen har tagit över ansvaret för verkställigheten av omhändertagandet. *Första stycket* har ändrats i enlighet med detta. Även i *andra stycket* har bestämmelsen ändrats med anledning av den nya uppgiftsfördelningen mellan länsstyrelserna och Polismyndigheten.

Tredje stycket har ändrats till följd av att Polismyndigheten inte längre ska besluta om en hund som har omhändertagits ska säljas, skänkas bort eller avlivas (jfr 12 §). Bestämmelsen har också ändrats till följd av att både länsstyrelsen och Polismyndigheten i vissa fall kan behöva ge förskott på kostnader av allmänna medel beträffande samma omhändertagna hund.

I *fjärde stycket*, som är nytt, framgår att det i första hand är länsstyrelsens kostnader som ska täckas av köpesumman. Detta följer av att länsstyrelsen har getts ett huvudansvar för verkställighet av beslut enligt 11 §. Om det efter det att länsstyrelsen och Polismyndigheten har fått täckning för sina kostnader återstår medel från köpesumman tillfaller dessa ägaren. Detta följer av allmänna förmögenhetsrättsliga principer. Paragrafens sista mening med denna innebörd har därför tagits bort.

26 § *Länsstyrelsens och Polismyndighetens* beslut enligt denna lag och beslut om registrering av hund som meddelas av Jordbruksverket eller av

den som ansvarar för driften av registret får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelserna i 22-28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) *ska* tillämpas, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Jordbruksverket för det allmännas talan *i* förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen reglerar överklagande av beslut och har ändrats i sak genom att länsstyrelsen har lagts till i bestämmelsen, som en följd av att länsstyrelserna har fått myndighetsuppgifter enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.11. Övriga ändringar är endast språkliga.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt *punkten 1* träder denna lag i kraft den 1 juni 2018.

I *punkten 2* anges att äldre bestämmelser gäller om ett ärende har inletts vid Polismyndigheten men ännu inte avgjorts före ikraftträdandet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 11. Av första punkten framgår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juni 2018. Ett undantag från detta finns i andra punkten. Där framgår att äldre bestämmelser ska tillämpas om ett ärende har inletts men ännu inte avgjorts före ikraftträdandet. Ett ärende inleds i vissa fall genom klagomål från enskilda personer. I dessa fall inleds ärendet när handlingen eller uppgiften har kommit in till Polismyndigheten. I andra fall inleds ärendet på myndighetens eget initiativ. Då får ärendet anses ha inletts när det har lagts upp i Polismyndighetens verksamhetsstöd och tilldelats ett ärendenummer.

Sammanfattning av betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – En angelägen anpassning till Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3)

Vårt uppdrag

Vi har fått i uppdrag att utreda och lämna förslag till förändringar av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet i syfte att polisverksamheten renodlas så att Polismyndigheten i ökad utsträckning kan koncentrera sig på huvuduppgifterna att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. I detta betänkande har vi alltså utrett om och i så fall hur Polismyndighetens uppgifter när det gäller hantering av djur kan överföras till en annan huvudman. En särskild del av utredningsuppdraget tar sikte på de ekonomiska förutsättningarna för att flytta över uppgifterna till en annan huvudman.

Vilket ansvar ska Polismyndigheten ha på djurområdet?

Vi har i vårt arbete utgått från att Polismyndighetens arbetsuppgifter på djurområdet ska kännetecknas av att det antingen ska krävas en polismans särskilda yrkesutbildning och befogenheter att använda våld eller tvång för att utföra dem eller att det ur ett brett förvaltningsperspektiv är mest effektivt och ändamålsenligt att uppgiften utförs av Polismyndigheten. Med den utgångspunkten menar vi att Polismyndighetens uppgifter med inriktning på djur bör begränsas till följande tre huvudområden:

1. Polismyndigheten ska gripa in i akuta situationer för att t.ex. upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten, avvärja fara och förhindra att djur lider,
2. Polismyndigheten ska hjälpa länsstyrelsen i de fall där åtgärderna inte kan utföras utan en polismans särskilda vålds och tvångsbefogenheter, och
3. Polismyndigheten ska underrätta länsstyrelsen om man vid utförandet av sina kärnuppgifter får kännedom om något som motiverar att länsstyrelsen agerar mot t.ex. brister i djurhållningen eller andra förhållanden som står under länsstyrelsens tillsyn.

Vi menar att Polismyndigheten däremot inte bör ha till uppgift att exempelvis transportera, förvara, sälja, skänka bort eller låta avliva omhändertagna djur. Polismyndigheten bör inte heller följa upp brister i djurhållningen, utfärda förelägganden eller handlägga förvaltningsärenden som rör djur. En avvägning måste dock göras mot andra, motstående, intressen. Ambitionen att ge Polismyndigheten bättre förutsättningar för sin kärnverksamhet får enligt vår uppfattning inte sträcka sig så långt att förvaltningen och utförandet av uppgifterna

försämrar. Uppgifterna ska alltså kunna utföras minst lika bra eller bättre av någon annan huvudman.

De flesta av Polismyndighetens uppgifter enligt djurskyddslagen flyttas till länsstyrelserna

Polismyndigheten har i dag flera uppgifter enligt djurskyddslagen (1988:534). Bland annat verkställer Polismyndigheten länsstyrelsernas beslut att omhändertaga vanvårdade djur, vilket i praktiken innebär att Polismyndigheten måste transportera, veterinärundersöka, förvara, sälja, skänka bort och låta avliva djur. Polismyndigheten administrerar i dag också kostnaderna för de omhändertagna djuren.

Enligt vår uppfattning bör de flesta av dessa uppgifter flyttas till länsstyrelserna. Vi föreslår därför att Polismyndigheten inte längre ska verkställa länsstyrelsens beslut att omhändertaga djur, vilket innebär att länsstyrelserna i stället ska verkställa dessa beslut. Länsstyrelserna ska även verkställa sina beslut om att sälja, skänka bort eller avliva omhändertagna djur. Dessutom ska länsstyrelserna ansvara för den övervägande delen av arbetet med att administrera kostnaderna för uppställning av djur och andra kostnader som kan uppkomma när ett djur har omhändertagits.

Däremot bör vissa andra uppgifter på djurskyddsområdet enligt vår bedömning ligga kvar hos Polismyndigheten. Bland annat ska Polismyndigheten även i fortsättningen lämna länsstyrelsen nödvändig hjälp (handräckning) vid utövande av offentlig kontroll och verkställighet av beslut enligt djurskyddslagen. Behovet av sådan hjälp aktualiseras t.ex. i de fall länsstyrelsens tjänstemän möts eller befaras kunna mötas av våld eller hot om våld vid sin myndighetsutövning. Polismyndigheten ska också ha kvar uppgiften att främst under kvällar och helger kunna besluta om och verkställa omedelbara omhändertaganden av djur som är utsatta för lidande. Sådana beslut ska skyndsamt anmälas till länsstyrelsen som skyndsamt ska avgöra om beslutet ska fortsätta att gälla. Om länsstyrelsen fastställer Polismyndighetens beslut, föreslår vi att länsstyrelsen skyndsamt ska ta över ansvaret för den fortsatta verkställigheten.

De flesta av Polismyndighetens uppgifter enligt lagen om tillsyn över hundar och katter flyttas till länsstyrelserna

Polismyndigheten har i dag en rad uppgifter som rör hundar och katter enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen). Man handlägger bl.a. förvaltningsärenden om koppeltvång och munkorg, utfärdar förelägganden om märkning och registrering av hundar samt beslutar att hundar som orsakar skada eller avsevärd olägenhet ska omhändertas. Om en hund omhändertas är det Polismyndighetens uppgift att transportera, förvara, undersöka, sälja, skänka bort eller låta avliva hunden. Polismyndigheten administrerar också kostnaderna för omhändertagna hundar.

Utredaren konstaterar att det följer av den generella regleringen i polislagen att polismän ska ingripa i de fall aggressiva hundar utgör en fara för sin omgivning. Med detta som utgångspunkt gör utredaren bedömningen att Polismyndighetens uppgifter enligt specialregleringen i tillsynslagen ska begränsas till att huvudsakligen avse det som krävs för att polismän i akuta fall effektivt ska kunna avvärja en fara som hundar orsakar. De flesta uppgifterna enligt tillsynslagen handlar enligt utredarens bedömning dock inte om detta, utan främst om att handlägga förvaltningsärenden och vidta olika praktiska åtgärder som inte har någon direkt koppling till polisens kärnverksamhet. Utredaren föreslår därför att den typen av uppgifter flyttas över till länsstyrelserna. Den övervägande delen av arbetet med att administrera verkställighetskostnaderna för omhändertagna hundar ska också flyttas till länsstyrelserna.

Vissa andra uppgifter enligt tillsynslagen föreslås helt eller delvis ligga kvar hos Polismyndigheten. Om frågan om att omhänderta en hund uppkommer vid ett polisingripande ska Polismyndigheten kunna omhänderta hunden. Polismyndigheten föreslås också vara skyldig att lämna länsstyrelserna den hjälp (handräckning) som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa beslut enligt tillsynslagen. Vissa frågor om tillstånd för kommunjägare och andra jakträttshavare att avliva katter inom tätbebyggt område ska också ligga kvar hos Polismyndigheten.

Polismyndigheten ska ha kvar sina uppgifter på jaktområdet

Polismyndigheten hanterar i dag djur i flera situationer med anknytning till jakt och viltvård. I praktiken handlar det främst om att ta emot underrättelser om viltolyckor med motorfordon och vidta åtgärder för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas. Bland annat mot bakgrund av att det finns ett etablerat och väl fungerande samarbete mellan Polismyndigheten, andra myndigheter och frivilligorganisationer på jaktområdet gör utredningen bedömningen att Polismyndigheten ska ha kvar sina uppgifter på det området.

Hur ska förslagen finansieras?

Förslagen leder till kostnadsökningar för länsstyrelserna, som får fler uppgifter och kostnadsminskningar för Polismyndigheten, som får färre uppgifter. Enligt vår bedömning kommer länsstyrelserna att få kostnadsökningar med ca 60 miljoner kronor per år. Länsstyrelserna förväntas samtidigt få intäkter med ca 15 miljoner kronor per år, genom återbetalningar från djurägarna avseende förskottade direkta verkställighetskostnader och genom att man får rätt till medel som flyter in vid försäljning av omhändertagna djur. Vi föreslår att nettokostnadsökningen för länsstyrelserna finansieras genom att 45 miljoner kronor förs över från Polismyndighetens förvaltningsanslag till förvaltningsanslaget för Länsstyrelserna m.m.

När ska förändringarna genomföras?

Vi föreslår att den nya rättsliga regleringen ska träda i kraft den 1 januari 2017. Äldre bestämmelser ska gälla bl.a. om ett djur har omhändertagits före ikraftträdandet.

1. Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs att 27 a, 30-32, 34 och 35 §§ djurskyddslagen (1988:534) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 a §¹

Polismyndigheten *skall* lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

Polismyndigheten *ska* lämna den hjälp som behövs för utövande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de *EU-bestämmelser* som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av *EU-bestämmelserna*.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

30 §²

Påträffas ett djur så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får en veterinär eller en polisman och i brådskande fall någon annan genast avliva djuret.

Den som har avlivat djuret ska underrätta ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska *Polismyndigheten* underrättas.

Den som har avlivat djuret ska underrätta ägaren eller innehavaren av djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska *länsstyrelsen* underrättas.

¹ Senaste lydelse 2006:809.

² Senaste lydelse 2014:699.

Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska tas om hand *genom Polismyndighetens försorg* om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,

2. ett beslut som meddelats enligt 26 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

3. ett beslut som meddelats enligt 29 § inte följs,

4. den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott enligt 36, 36 a eller 36 c § eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska tas om hand om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,

2. ett beslut som meddelats enligt 26 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,

3. ett beslut som meddelats enligt 29 § inte följs,

4. den som har djuret i sin vård har dömts för djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller

5. den som har djuret i sin vård vid upprepade tillfällen dömts för brott enligt 36, 36 a eller 36 c § eller vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Beslutet om omhändertagande ska verkställas av länsstyrelsen.

Trots det som föreskrivs i 31 § 1 om tillsägelse och rättelse ska länsstyrelsen eller Polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart ska omhändertas om

1. det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpt,

2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas, eller

3. det i övrigt bedöms absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av Polismyndigheten, ska *beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast ska avgöra om det ska fortsätta att gälla.*

Omhändertagandet ska ske genom Polismyndighetens försorg.

Om beslutet har meddelats av Polismyndigheten, ska *myndigheten skyndsamt anmäla detta till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.*

Ett beslut om omhändertagande ska verkställas av den myndighet som har meddelat detta. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över verkställigheten av detta.

³ Senaste lydelse 2014:699.

⁴ Senaste lydelse 2014:699

34 §⁵

När länsstyrelsen beslutar om omhändertagande av djur, ska länsstyrelsen snarast fastställa om djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas.

Om länsstyrelsen har beslutat att djuret ska säljas eller överlåtas på annat sätt och om det visar sig att beslutet inte kan verkställas, får länsstyrelsen i stället besluta att djuret ska avlivas.

Djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas genom Polismyndighetens försorg.   *Beslut enligt första och andra stycket ska verkställas av länsstyrelsen.*

35 §⁶

Kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 31 eller 32 § får förskötteras av allmänna medel.

Om ett djur omhändertas enligt 31 eller 32 §, ska kostnaden slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl till annat.

<p>Om ett omhändertaget djur har sålts genom Polismyndighetens försorg, får kostnad som slutligt ska betalas av ägaren tas ut ur köpesumman.</p>	<p>Om ett omhändertaget djur har sålts, får kostnad som slutligt ska betalas av ägaren tas ut ur köpesumman.</p>
--	--

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut att omhänderta ett djur har meddelats före ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 2014:699.

⁶ Senaste lydelse 2014:699.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

dels att 8, 9, 11–13, 15, 17, 18, 20 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 11 a och 18 a §§, och närmast före 18 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får *Polismyndigheten* meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skada eller avsevärd olägenhet.

Såväl förelägganden som förbud får förenas med vite.

Om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får *länsstyrelsen* meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förebygga skada eller avsevärd olägenhet.

9 §

Polismyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund i denna lag *skall* följas.

Förelägganden enligt första stycket får förenas med vite.

Länsstyrelsen får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om märkning och registrering av en hund i denna lag *ska* följas.

11 §²

För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får *Polismyndigheten*, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får *länsstyrelsen*, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

Om förhållandena vid ett polis-ingripande är sådana att det är nödvändigt att omhänderta en hund för något av de syften som anges i första stycket, får Polismyndigheten besluta om detta.

11 a §

Om ett beslut om omhändertagande har meddelats

¹ Senaste lydelse 2014:707.

² Senaste lydelse 2014:707.

av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt anmäla detta till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Ett beslut om omhändertagande ska verkställas av den myndighet som har meddelat detta. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över verkställigheten av detta.

12 §³

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av Polismyndigheten. Polismyndigheten får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av den myndighet som har meddelat beslutet. Länsstyrelsen får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

13 §⁴

Om det inte längre finns skäl för omhändertagandet, ska Polismyndigheten besluta att detta genast ska upphöra.

Om det inte längre finns skäl för omhändertagandet, ska den myndighet som har meddelat beslutet besluta att detta genast ska upphöra.

15 §

Polismyndigheten får meddela förbud att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas skall särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt

Länsstyrelsen får meddela förbud att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas ska särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt

³ Senaste lydelse 2014:707.

⁴ Senaste lydelse 2014:707.

hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud *skall* inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

Hundförbudet får avse viss tid eller gälla tills vidare.

Den som är under femton år får inte meddelas hundförbud.

hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud *ska* inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

17 §⁵

Om en hund springer lös i ett område där det finns vilt, får jakt rättshavaren eller någon som företräder honom eller henne ta hand om hunden. När detta har skett ska hundens ägare eller innehavare snarast underrättas. Om han eller hon inte är känd ska i stället *Polismyndigheten* underrättas. Om jakt rättshavaren eller den som företräder honom eller henne inte vill ta hand om hunden, ska *Polismyndigheten* omhänderta hunden.

Kan inte hunden tas om hand, får *Polismyndigheten* avliva hunden, om detta är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till omständigheterna i övrigt.

Om en hund springer lös i ett område där det finns vilt, får jakt rättshavaren eller någon som företräder honom eller henne ta hand om hunden. När detta har skett ska hundens ägare eller innehavare snarast underrättas. Om han eller hon inte är känd ska i stället *länsstyrelsen* underrättas. Om jakt rättshavaren eller den som företräder honom eller henne inte vill ta hand om hunden, ska *länsstyrelsen* omhänderta hunden.

Kan inte hunden tas om hand, får *länsstyrelsen* avliva hunden, om detta är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt även med hänsyn till omständigheterna i övrigt.

18 §⁶

Har inte ägaren eller innehavaren, efter det att kostnader betalats enligt 20 §, återtagit hunden inom fem dagar efter det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren eller innehavaren inte är känd, inom tio dagar efter det att *Polismyndigheten* underrättades, får jakt rättshavaren behålla hunden eller *Polismyndigheten*, efter utredning,

Har inte ägaren eller innehavaren, efter det att kostnader betalats enligt 20 §, återtagit hunden inom fem dagar efter det att han eller hon underrättades om omhändertagandet eller, om ägaren eller innehavaren inte är känd, inom tio dagar efter det att *länsstyrelsen* underrättades, får jakt rättshavaren behålla hunden eller *länsstyrelsen*, efter utredning, besluta att sälja,

⁵ Senaste lydelse 2014:707.

⁶ Senaste lydelse 2014:707.

besluta att sälja, skänka bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avliva hunden.

skänka bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avliva hunden.

Bilaga 2

Hjälp av Polismyndigheten

18 a §

Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa beslut enligt denna lag.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

20 §⁷

Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. Kostnaderna får förskotteras av allmänna medel.

Om det finns särskilda skäl, får *Polismyndigheten* i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *Polismyndigheten*.

Om det finns särskilda skäl, får *länsstyrelsen* eller *Polismyndigheten* i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *den myndighet som har förskottrat kostnaden*.

Om *Polismyndigheten* har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får *Polismyndigheten* ta ut ersättning ur köpeskillingen för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen. Om det efter det att *Polismyndigheten* har fått tackning för sina kostnader återstår pengar

Om *länsstyrelsen* har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får *ersättning för kostnader som slutligt ska betalas av ägaren tas ur köpesumman*.

⁷ Senaste lydelse 2014:707.

26 §

Polismyndighetens beslut enligt denna lag och beslut om registrering av hund som meddelas av Jordbruksverket eller av den som ansvarar för driften av registret får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelserna i 22-28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) *skall* tillämpas, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Jordbruksverket för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Länsstyrelsens och Polismyndighetens beslut enligt denna lag och beslut om registrering av hund som meddelas av Jordbruksverket eller av den som ansvarar för driften av registret får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Bestämmelserna i 22–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) *ska* tillämpas, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett ärende har inletts vid Polismyndigheten före ikraftträdandet.

Följande remissinstanser har kommit in med yttrande över SOU 2015:3 Med fokus på kärnuppgifterna - En angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet: Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Malmö, Justitiekanslern, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Domstolsverket, Brottsförebyggande rådet, Statskontoret, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Arbetsgivarverket, Livsmedelsverket, Sametinget, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Uppsala Universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Sveriges advokatsamfund, Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) – Fackförbundet ST inom länsstyrelserna (avdelning 104), Saco-S (Naturvetarna), Sveriges lantbruksuniversitet, Sveriges Veterinärförbund, Lantbrukarnas Riksförbund, Jägarnas riksförbund, Svenska Jägareförbundet, Djurskyddsinspektörernas riksförening, Djurskyddet Sverige, Djurens rätt, Svenska Djurskyddsföreningen, Hästnäringens Nationella Stiftelse och Svenska Kennelklubben.

Utöver remissinstanserna har följande kommit in med yttrande: Svenska kattskyddsförbundet (SVEKATT), Familjejordbrukarnas riksförbund, Djurägarna Sverige och privatpersoner.

Riksdagens ombudsmän, Sveriges Kommuner och Landsting och Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco-S) har avstått från att yttra sig.

Svar har inte inkommit från Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) – Polisförbundet, Seko – Service och kommunikationsfacket och Sveriges Kattklubbars Riksförbund (SVERAK).